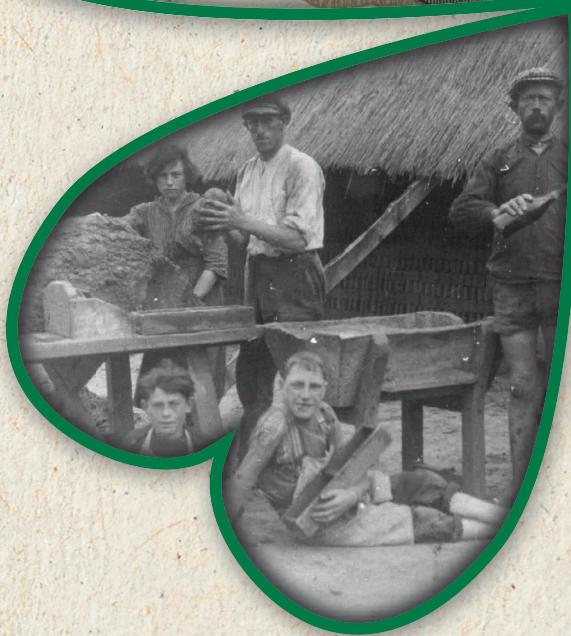

NAZARETH - DE PINTE

HISTORISCH VERBONDEN

VOORWOORD

Met veel trots stellen we, Celine en Mathias van SPAR Eke, het Historisch verzamelalbum voor van de fusiegemeente Nazareth-De Pinte.

Dit jaar bestaat SPAR Eke 10 jaar onder onze vleugels en we wilden iets terug doen voor onze klanten, de buurtbewoners en de gemeente. Met de fusie die op til was, leek dit verzamelalbum ons het ideale medium om verbinding te maken tussen de verschillende deelgemeenten. Wij als buurtsupermarkt proberen deze rol ook op te nemen. Dagelijks staan we klaar om klanten te helpen en een babbeltje te slaan. Zo proberen ook wij, ons steentje aan de maatschappij bij te dragen.

Wij staan voor een kwalitatieve, klantgerichte vers supermarkt met een puur en familiaal karakter. Dit is de visie die wij uitdragen samen met ons team. We danken dan ook ons team die deze visie vertalen in de winkel.

Bij ons kun je steeds terecht voor een ruim en kwalitatief vers aanbod. Dagelijks zijn we bezig om jullie een goede kwaliteit te garanderen. We zijn dan ook trots op onze versafdelingen. Daarom hebben we hier vorig jaar een eigen label aan gegeven, "VÈRS". Zo is het makkelijk te herkennen welke producten wij voor jullie selecteren en maken.

Graag willen we Heemkring Scheldeveld bedanken en in het bijzonder hun voorzitter Carlos Vermeiren, die dit album mede mogelijk gemaakt heeft.

We wensen jullie veel lees-en kijkplezier en bedanken jullie voor het jarenlange vertrouwen.

Celine, Mathias en het SPAR Eke-team

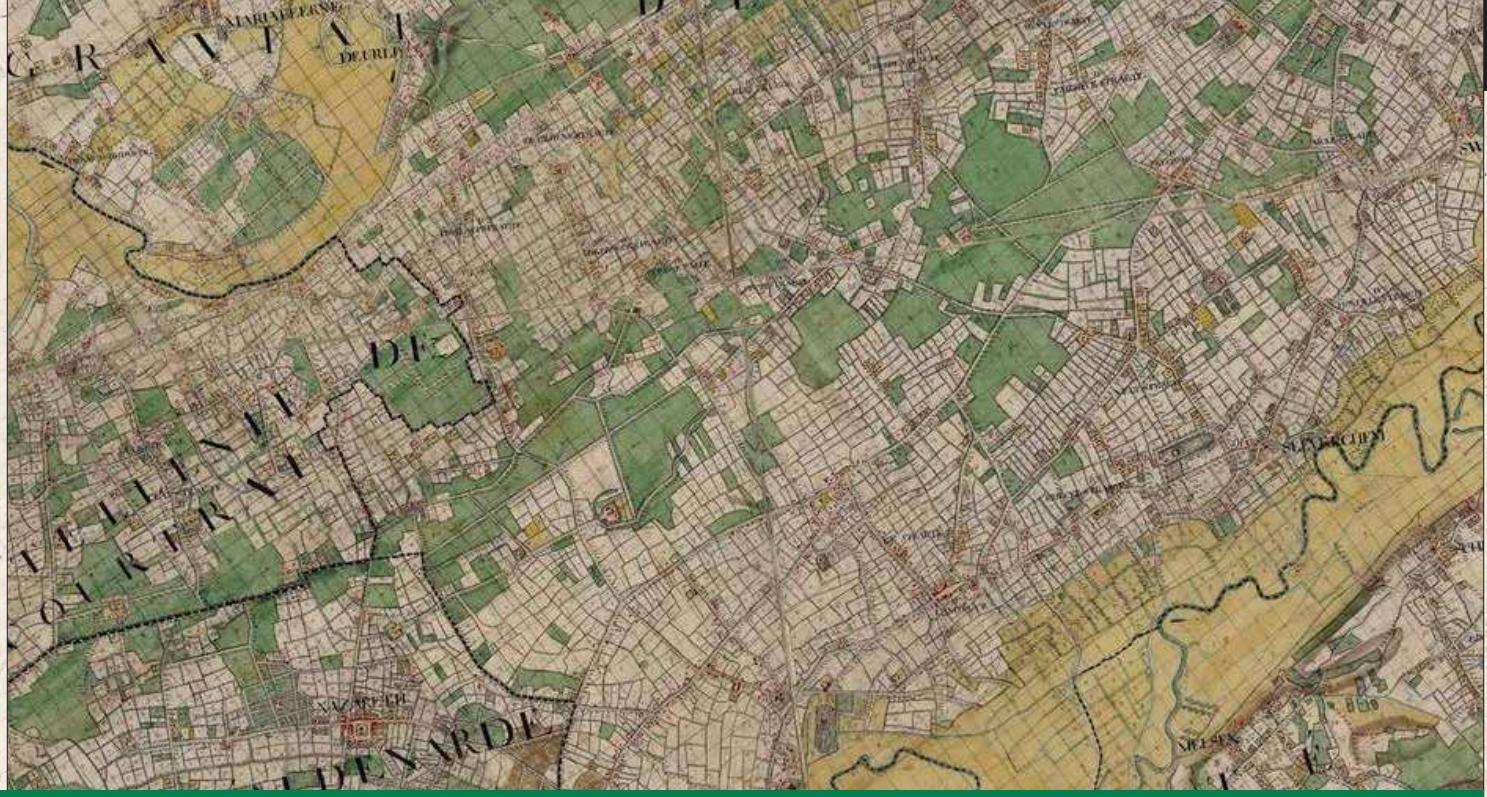
DE GEMEENTEN HOREN TOT HET SCHELDEVELD

De naam "Scheldeveld" verschijnt voor het eerst in de 13e eeuw als de naam van een uitgestrekte 'wastina'. Dit gebied strekte zich uit ten zuiden van Gent, tussen Leie en Schelde tot de streek Petegem, Kruishoutem en Asper. De zuidgrens valt ongeveer samen met een lijn Deinze-Gavere. Deze grens valt samen met de fysisch-geografische grens van de arme binnen-Vlaamse zandbodem tussen Leie en Schelde met de ten zuiden gelegen rijkere zandleemgronden. Op deze gronden kwamen slechts sporadisch heidevelden voor, terwijl de noordelijk gelegen gronden in de 13e eeuw gedomeerd werden door uitgestrekte heidevelden, waarvan het Bulskampveld, Maldegemveld en Scheldeveld de grootste waren.

Het is niet uitgesloten dat dit gebied in de 9e eeuw deel uit maakte van een groter woud, het "sceldeholt" dat zich uitstrekte tussen Gent en Sint-Eloois-Vijve. Een woud dat tussen de 9e en 13e eeuw degenererde tot heide en mager bos, waarschijnlijk door klimaatwijzigingen of ondoordacht menselijk optreden.

Het Scheldeveld werd omkranst door oudere nederzettingen waarvan de dorpskernen nagenoeg

buiten de heide waren gelegen. De dorpen van de oude oeverdorpen Afsnee, Sint-Martens-Latem, Deurle, Zwijnaarde, Zevergem en Eke gebruikten de hoger gelegen gronden als weide voor hun vee. Sinds 1 januari 2025 zijn de twee gemeenten Nazareth en De Pinte, en hun deelgemeenten Eke en Zevergem, samengevoegd onder de nieuwe fusiegemeente NAZARETH-DE PINTE. De eerste burgemeester van de fusiegemeente wordt Vincent Van Peteghem.

HISTORIEK VAN DE GEMEENTEN

Kaart van de Oostenrijkse Nederlanden in de periode 1765 tot 1771.

Nazareth

De naam is ontleend aan de bijbelse geschiedenis, al kan het ook een versprekking zijn van "Magherhet", een plaatsnaam die nog voorkomt in de nieuwe gemeente. De naam Nazareth is terug te vinden in een tekst van 1259. Het gemeentehuis van Nazareth en het café "De Zwaan" werd gebouwd in 1855. In oorsprong was het de bedoeling tot het oprichten van een schoolgebouw. In 1953 werd het gemoderniseerd.

Eke

De naam Eke, woonplaats in de omgeving van eikenbos wordt voor de eerste maal vermeld in de annalen van de St.-Pietersabdij in 737. Gallo-romeinse vondsten wijzen op een oude bewoning en bebouwing. De parochie Eke is toegewijd aan de H. Amandus en kan tot één der oudste parochies gerekend worden. Zij werd in 1123 door de bisschop van Doornik aan de St.-Pietersabdij opgedragen.

De Pinte

Als zelfstandige gemeente opgericht op 2 juni 1868 was De Pinte (1170 inwoners) voorheen een gehucht van Nazareth (5500 inwoners). De naam schijnt zijn oorsprong te vinden in de naam van de herberg "Het Pyntken" op de hoek van de Pintestraat en de Bommelstraat. Deze benaming komt reeds in het begin van de 17de eeuw voor. Reeds onder het Hollands bewind werd er een verzoekschrift gericht aan koning Willem I om het gehucht als gemeente te willen erkennen, en dit onder de naam "Willemsdorp". De ingezette procedure werd echter doorstuurt door de omwentelingen van 1830 en werd daardoor stilgelegd tot 1865, vooraleer een nieuw verzoekschrift tot de overheid kon gericht worden. Op 2 juni 1868 tenslotte werd de wet afgekondigd waarbij het gehucht De Pinte afgescheiden werd van Nazareth en als zelfstandige bestuurseenhed werd erkend.

Zevergem

De naam Zevergem wordt voor het eerst vermeld in 964 als Sewarhingahem. Dit staat voor de afleiding van een Frankische persoonsnaam wat zoveel wil zeggen als de woonplaats (heem) van de lieden van Sewar (M. Gysseling).

1

2

3

4

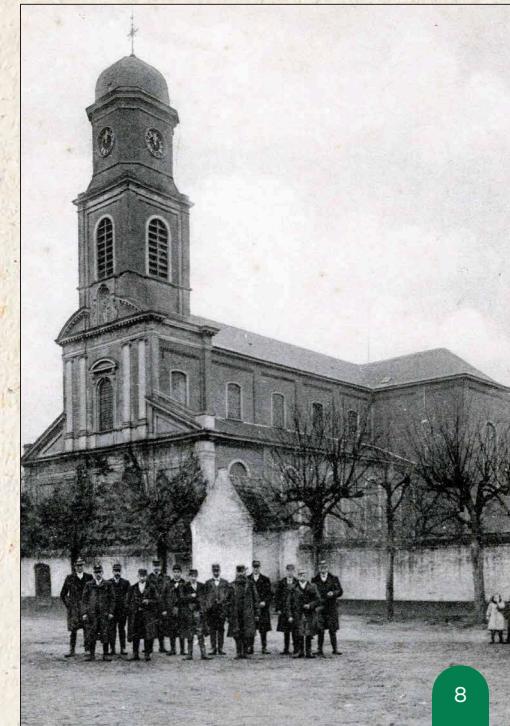
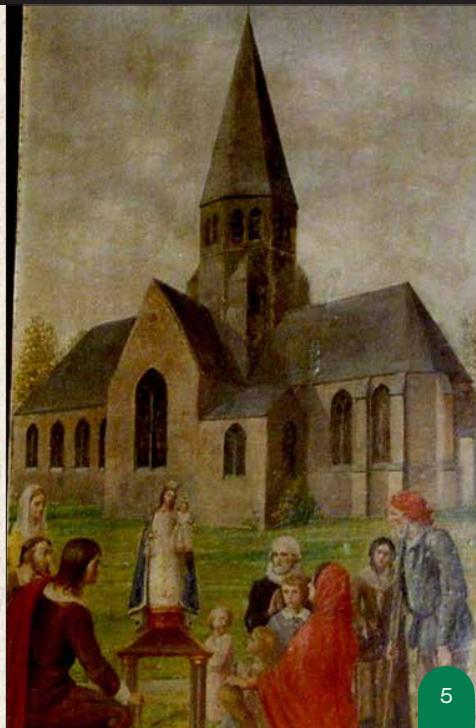
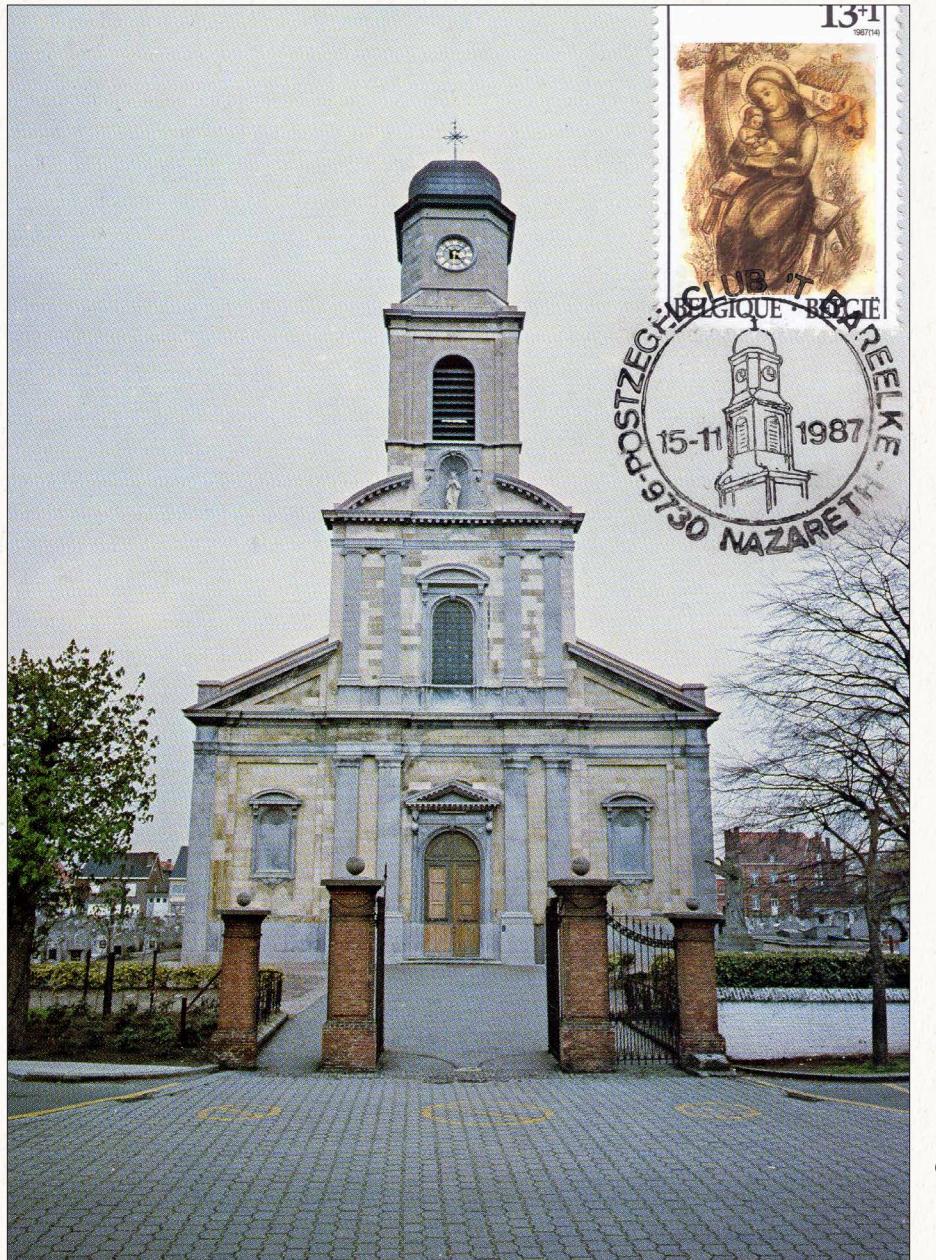
DE KERK STAAT CENTRAAL

Onze-Lieve-Vrouw is in elke gemeente terug te vinden.

De parochie Nazareth ontstond in de dertiende eeuw rond een eenvoudige kapel. Deze werd vergroot en verbouwd zodat de kerk die er in de zeventiende eeuw nog stond bouwstijlkenmerken vertoonde uit de dertiende eeuw, met een achthoekige toren in het midden.

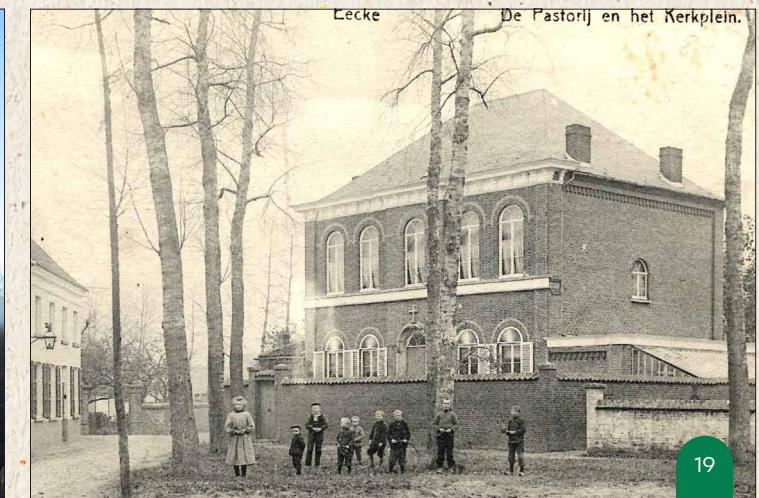
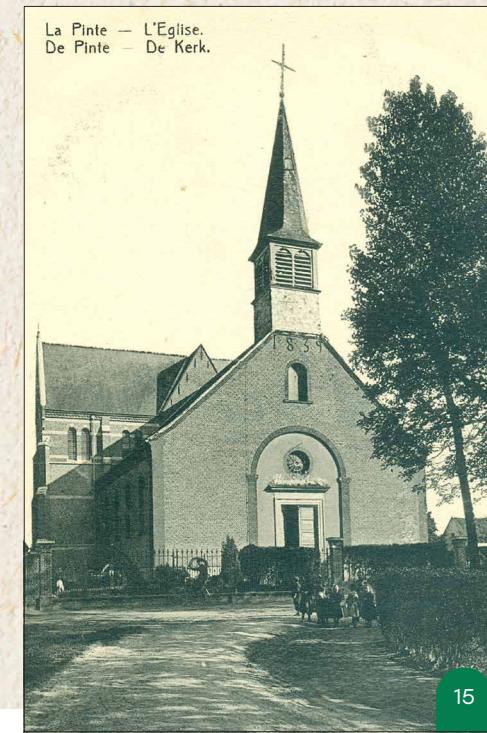
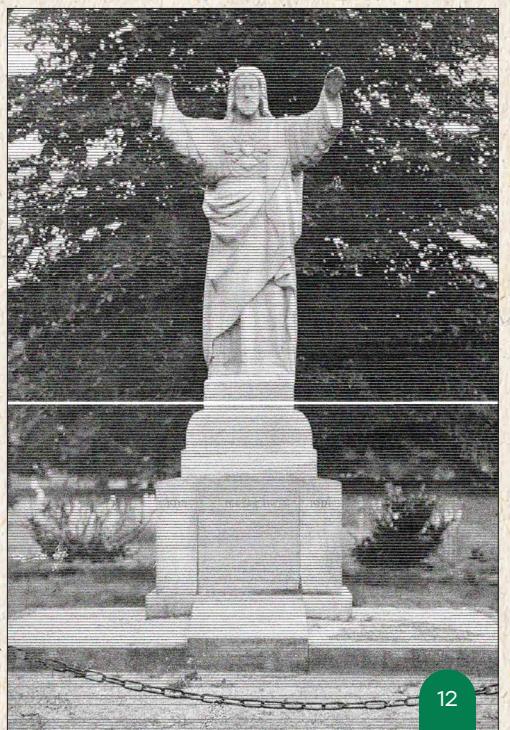
Oorsprong van de kerk: een heer werd op zekere dag te midden van het woud te Nazareth door wilde dieren (mogelijks een vreselijk onweer) overvallen. Voor zijn redding nam hij de toevlucht tot de Moeder Gods, wier beeld hij zag hangen aan een boom. Uit dankbaarheid werd daar een kapel gebouwd. Hier werd dan O.-L.-Vrouw van Nazareth vereerd. Op 19 februari 1860 viel de bliksem op de kerk en vernielde deze volledig, ook de inboedel. Maar op 20 mei 1861 werd reeds de eerste steen gelegd van de nieuwe kerk om ze in 1864 in gebruik te stellen

Bij de hervorming van het bisdom Gent in 1909 werd de parochie Nazareth verheven tot een decanaat. Dit nieuwe decanaat, met aan het hoofd een deken, omvatte de parochies Nazareth, Asper, Deurle, Eke, St.-Martens-Latem, De Pinte, Zevergem en Zwijnaarde.

5. Oude kerk van Nazareth door bliksem vernield op 19.2.1860. Dit paneel hangt achteraan in de huidige kerk .
6. Mirakuleus beeld van Onze Lieve Vrouw van Nazareth.
7. Merkwaardige inplanting van de kerk op een vierkant plein met omringend kerkhof afgesloten met walgracht met Venetiaans brugje.
8. beeld van de kerk rond 1900 met notabelen poserend voor de oude kerkhofmuur.
9. De bouw van een dekenij in neotraditionele baksteenarchitectuur werd in 1914 aangevangen en pas afgewerkt in 1928.

DE KERK STAAT CENTRAAL

10. In Nazareth wordt de kerk gepoest door jonge vrouwen in hun schort. Een oudere man in kostuum staat in voor het kuisgerief.

11. De laatste "Suisse" die instond voor de orde in de kerk van Nazareth was August De Schynkel (1862-1954) Samen op de foto met koster Latte en baljuw Adolf De Poortere.

12. Het Heilig Hartbeeld aan de ingang van de kerk van Nazareth dateert van 1938.

13. De eiken preekstoel in de kerk van Nazareth dateert van 1869-70 en is geschonken door Baron Kervyn de Volkaersbeke.

14. Beeld van de kerk in het centrum van de gemeente De Pinte, samen met de pastorie.

15. De eerste kerk van De Pinte gebouwd in 1839.

16. De Pastorie van De Pinte werd opgericht omstreeks 1869 en afgebroken begin de jaren 90 van vorige eeuw. De eerste bewoner was Desideer Van Gansbeke.

17. De nieuwe kerk van Eke, in 1912 aangevangen doch gedynamiteerd door de Duitsers in 1918, wederopbouw van 1923 tot 1927, ingewijd in 1933.

18. Oude kerk van Eke in 1123 door de bisschop van Doornik opgedragen aan de St.-Pietersabdij. Deze kerk werd ca 1933, op de toren na, gesloopt.

19. Pastorie van Eke, mooi gelegen als verbinding tussen de oude en de nieuwe kerk.

DE KERK STAAT CENTRAAL

20. Vroeger dorpsbeeld van Zevergem, met onderpastorij, de kerk en het dorpscafé. Zoek de schandpaal tegen de kerkhofmuur.

21. Klok uit 1922 in de kerktoren van de O.L.V.kerk van Zevergem.

22. Voor de kerkhofmuur van de kerk van Zevergem staat het restant van de schandpaal van de heerlijkheid van de Sint-Pietersabdij.

23. Pastorij : gebouwd in 1765 in Lodewijk XV-stijl in opdracht van de Gentse St.-Pietersabdij. Wordt door de gemeente De Pinte sinds 2001 als horeca-zaak verhuurd.

24. Eeuwenoude linden nodigen uit tot het bezoek aan de O.L.V. kerk en omliggend kerkhof.

Onze Lieve Vrouwkerk van Zevergem

De Onze Lieve Vrouwkerk was oorspronkelijk een éénbeukige kruiskerk met kruisingstoren op vierkante basis en achthoekige klokkenkamer , uit Doornikse steen in onregelmatig verband, vermoedelijk opklimmend tot de 12de eeuw. Sinds 1232 was de parochie in het bezit van de Gentse Sint-Pietersabdij die het patronaat bezat en instond voor vele herstellingen en uitbreidingen doorheen de eeuwen. Aanzienlijke beschadigingen vonden plaats tijdens de Eerste Wereldoorlog door het opblazen van de toren waarbij de torentravee volledig vernield werd evenals alle glasramen. Hersteld in 1922 onder leiding van architect A.Poppe tot huidige kerk met rechthoekige plattegrond van het pseudobasilicale type, schip en zijbeuken van zeven traveeën met ingebouwde toren en koor van één travee met driezijdige sluiting. Sobere baksteenbouw op plint van zandsteen, met behoud en zandstenen hoekblokken tussen eerste en tweede travee van noordelijke zijbeuk, wijzend op 18de eeuws gedeelte.

Bij de toegang naar de parochiekerk O.L.V.-Hemelvaart, op het kerkhof, staat aan weerszijden een gekandelaarde zomerlinde. Deze zouden zeker een eeuw oud zijn. Het kandelaren van bomen, zo genoemd omdat de boomvorm na snoei enigszins lijkt op de vorm van een kandelaar is een vormsnoei die regelmatig moet herhaald worden om takbreuk op de snoeiwonden te voorkomen.

Hoe kleiner de takken, hoe kleiner de wonden en hoe minder kans op takbreuk. Dergelijke snoei wordt van oudsher in onze streken toegepast bij linden, maar zorgt wel voor een aanmerkelijke groeivertraging, want minder bladmassa betekent tragere groei. De positie van de twee lindebomen aan de toegang van het kerkhof wijst erop dat het gaat om welkomstbomen. Lindebomen werden al in de voorchristelijke tijd beschouwd als heilige bomen die symbool stonden voor een vrouwelijke godheid.

Gaandeweg werd de vrouwelijke godheid onder invloed van het christendom gekerstend en vervangen door Onze-Lieve-Vrouw. De linde werd de 'vrouwelijke' boom (Mariaboom) bij uitstek. Wanneer je bij de toegang van een kerk, kerkhof of erf onder de linde doorging werd je geest als het ware gezuiverd en kwam je onder de bescherming van Maria te staan.

25

26

KAPELLETJES LANGS DE WEG

In veel gevallen werden kapellen vergezeld van een specifieke, dikwijs symbolisch geïnspireerde beplanting. Zo vinden wij bij kapellen frequent linde, meidoorn, rozen, maagdenpalm... terug.

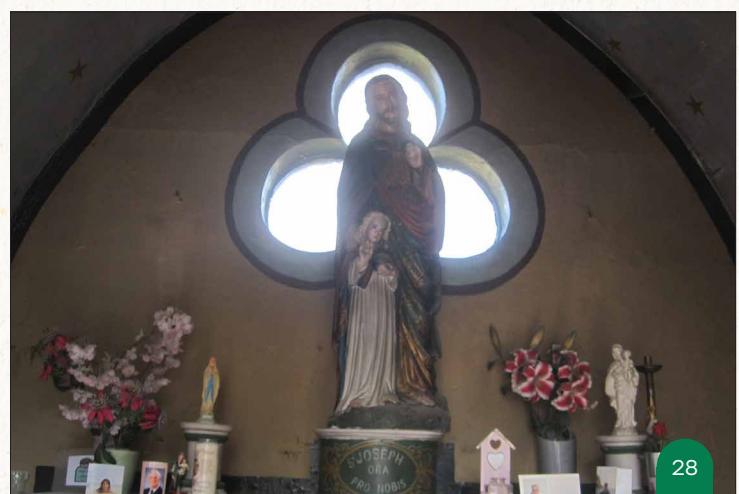
Heel dikwijs gaan deze planten terug op een associatie van de plant met Maria.

De veel voorkomende bewering dat dergelijke planten zouden teruggaan op voorchristelijke elementen kan nergens worden bewezen en lijkt niet houdbaar. Het is wel zo dat kapellen dikwijs op kruispunten werden opgericht waar op dat ogenblik al een boom aanwezig was. Die boom werd dan ook bij afsterven vervangen door een nieuw exemplaar, waardoor de mythe van de duizend(en) jaar oude bomen gemakkelijk kan ontstaan.

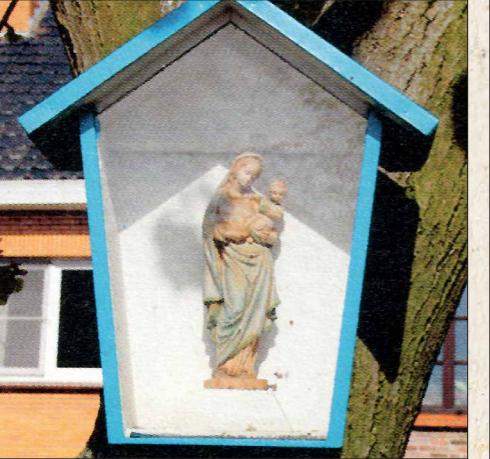
Redenen voor het oprichten van een kapel zijn velerlei: NOOD ZOEKT TROOST en O.L.VROUW BID VOOR ONS. Een rijke burger met een buitenverblijf in de gemeente komt te overlijden aan de vreselijke ziekte, de cholera.

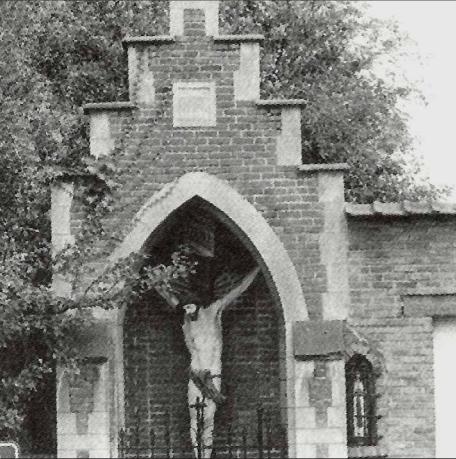
27

28

29

Langs Vlaamse wegen kom je kapelletjes tegen.

25 Kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Hemelrijk, gelegen in de Beukendreef te De Pinte, komt vanuit een plaats van 'in de velden' midden in een bos te liggen.

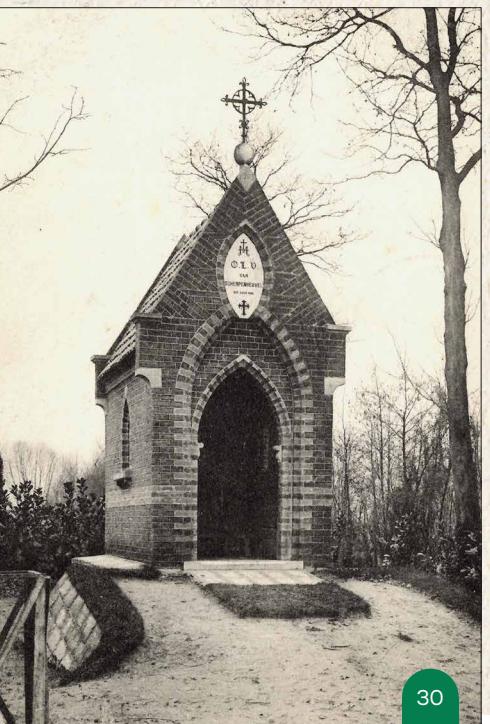
26 Binnenin vind je de beeltenis van Onze-Lieve-Vrouw van Hemelrijk met het kind Jezus, de beelden van Sint-Jozef en Sint-Antonius en naast nog een paar kleinere beeldjes, ook bloemen en kaarsen. Uit dankbaarheid worden ex-voto's opgehangen.

27 De Sint-Jozefkapel gelegen langs de Veldstraat te Zevergem, hoek met de Weldendreef, geflankeerd door een imposante treurwilg.

28 Binnen in de kapel is een altaar te zien waarop een groot beeld van de Heilige Jozef staat. De kapel hoort toe tot het domein van het kasteel van Welden

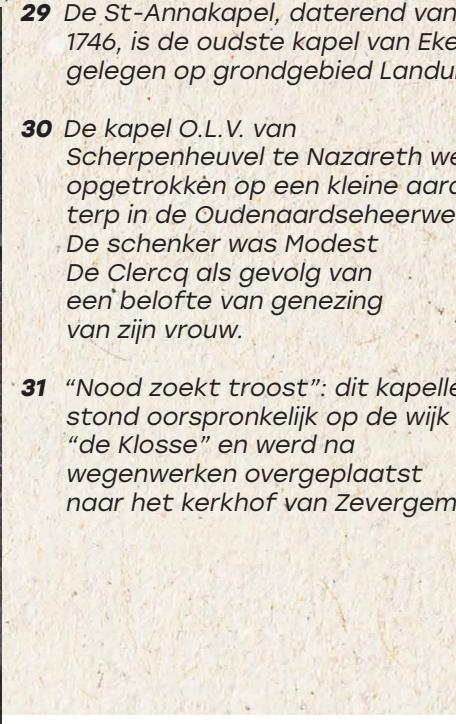
29

30

31

BIDDEN EN BEDEVAARTEN

Twee glasramen in de kerk en dertien ommegangskapellen.

De Nazarethse ommegang heeft plaats op 8 september, feestdag van Maria-geboorte. Hij vindt zijn oorsprong in het bestaan van een eeuwenoud O.L.Vrouwbeeldje, thans genaamd O.L.V. van Nazareth, dat als miraculeus doorgaat en dat zelfs aanleiding zou gegeven hebben tot de bouw van de eerste kerk van Nazareth. Volgens De Potter en Broekaert is het bestaan van de ommegang vastgesteld van voor 1400 van onze tijdrekening. Kerkrekeningen van 1611 en 1673 tonen aan dat er reeds uitgaven werden gemaakt ten behoeve van het maken van plakbrieven.

De juiste datum van de oprichting van de ommegangkapellen is niet gekend. Wel worden in de kerkrekeningen van 1678 en 1712 uitgaven voor het herstellen en vernieuwen van de "ommegangstaties" vermeld.

Beelden uit de ommegang O.L.V. van Nazareth, in 2022 gerestaureerd.

32

33

34

14

34

35

36

37

32 De oude kapel in de Kasteelstraat met de "de Hemelvaart van Christus" dateert van voor 1860.

33 Het kapelletje in de Steinstraat met "de vinding van Jezus in de tempel" zou in 1876 gebouwd zijn.

34 In de rechterzijbeuk staat, tegen alle traditie in, het altaar toegewijd aan O.L.V., de patrones van de parochie, met het miraculeus beeld. Dit zou de oorspronkelijke plek van de eerste bidplaats te Nazareth kunnen zijn.

35 Het miraculeuze beeld: de verering moet omstreeks 1240 begonnen zijn. Het staat vast dat er rond die tijd reeds een Mariabeeldje aan een boom hing in de bossen van Nazareth.

36 Enkele beeldjes in de kapelletjes met de geboorte van Jezus.

37 Bij de jaarlijkse ommegang op 8 september trekken de gelovigen door de straten van Nazareth, langs de versierde kapelletjes.

BIJ DE HEILIGE MARIA OP BEZOEK

Lourdes is het drukst bezochte Mariabedevaartplaats ter wereld.

Lourdes, stad in Frankrijk, op 410 m hoogte gelegen aan de Gave de Pau is in onze regio gekend als bedevaartplaats. Het is de drukst bezochte Mariabedevaartplaats ter wereld.

Verschillende organisaties uit onze gemeenten richten jaarlijks bedevaartreizen in.

Het is overigens een misvatting dat de meeste bezoekers van Lourdes op een wonderbaarlijke genezing hoopten. Mensen bezoeken Lourdes omdat ze op zoek zijn naar geestelijke kracht en inspiratie, omdat ze hun dankbaarheid willen tonen en omdat het een magische ervaring is om met zoveel gelovigen samen te zijn.

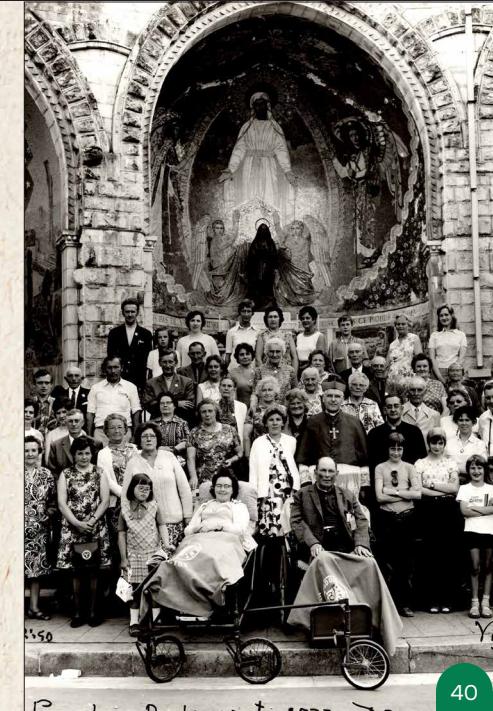
De oorsprong van dit bedevaartsoord is bekend als de plaats waar de Heilige Maagd Maria tussen 11 februari en 16 juli 1858 tot 18 maal toe verscheen aan een 14-jarige molenaarsdochter Bernadette Soubirous. In de loop der tijden zijn reeds 70 miracels voor waar verklaard.

38

39

40

Lourdes Bedevaart 1973 Zever

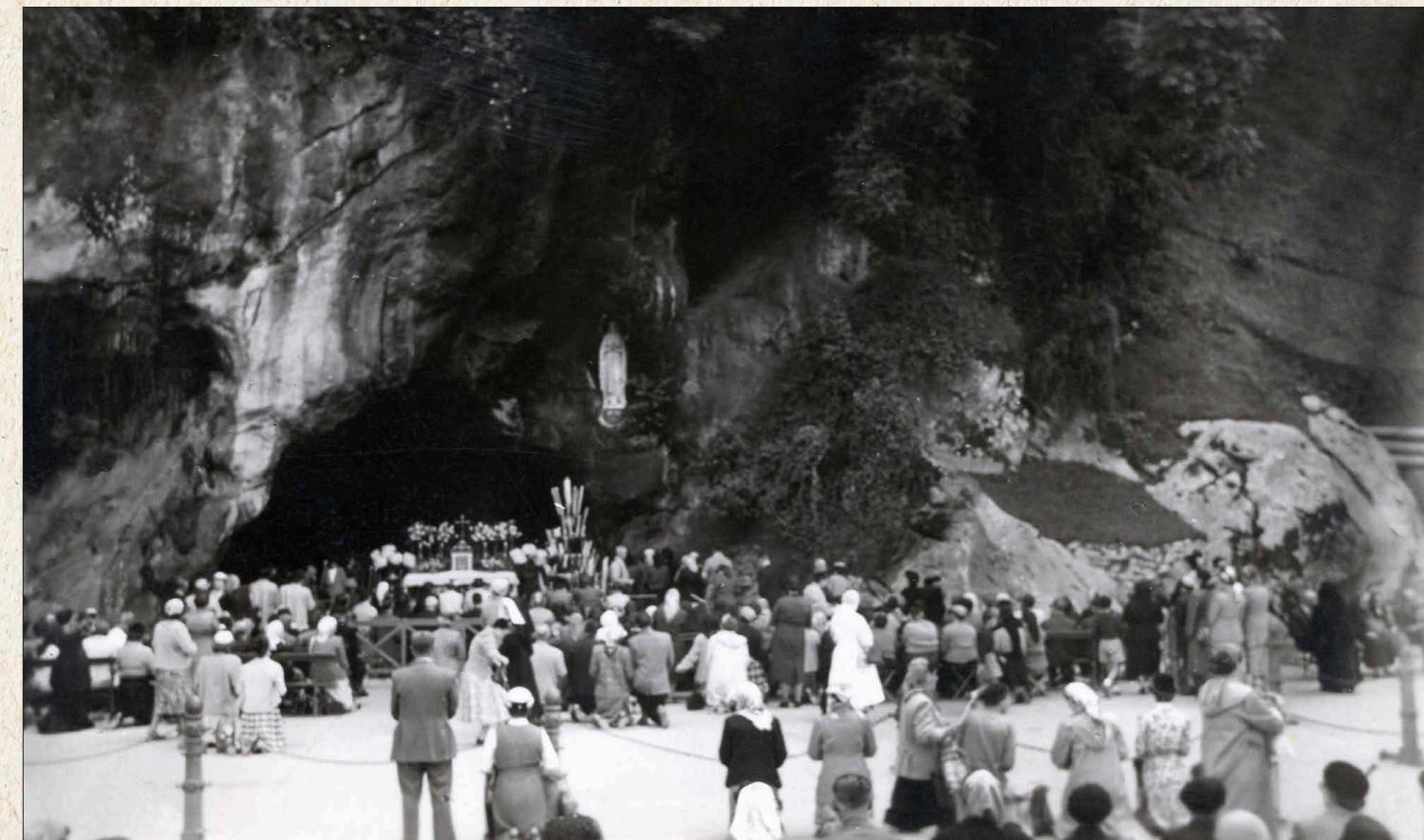
41

38 Eke was eveneens in Lourdes aanwezig in het jaar 1954.

39 Hier de deelnemers uit Nazareth aan de busreis van 1958 met de busmaatschappij "Scheldevallei" uit Oudenaarde.

40 Ook Zevergem ging in het jaar 1973 naar Lourdes om te bidden voor genezing van het bedlegere jonge meisje Marietje Dick uit de Pont-Noord.

41 Foto genomen in Lourdes met bedevaarders uit De Pinte. Pastoor Seyssens was de begeleider van de groep.

ZORG WAAR RUST HOORT

Het huidige Woon- en Zorgcentrum de Lichtervelde was vroeger het “**Godshuis de Lichtervelde**” en gesticht in 1875 door de zusters Kindsheid Jesu van Gent. In 1875 kwamen drie zusters van de Kindsheid Jesu naar Eke. Zij behoorden tot de congregatie die in 1835 was gesticht door Kanunnik P.J. Triest en zorgden vooral voor vondelingen en zieke kinderen. Door een schenking van graaf Jules de Lichtervelde, kasteelbewoner van Eke, kon in 1879-80 een “godshuis” worden gebouwd, dat de naam van de schenker kreeg. Naast een school bood het neogotische complex al snel ook een thuis voor bejaarden.

De kapel, gewijd aan de heilige Amandus, werd gebouwd in 1890-1892, en rond 1900 ontstond ook een boerderij. In 1914 werd het klooster in beslag genomen door de Duitsers die er lazaretten maakten om gewonde soldaten te verplegen. Vanaf 1957 waren de gebouwen exclusief in gebruik als rustoord, en in 1980 werd op de site een nieuwbouw opgetrokken. In 2009 werd het voormalig godshuis voorlopig beschermd als monument. Recent werd een nieuw complex voor ouderlingen in gebruik genomen.

Het Godhuis “Wielkine” te Nazareth, in de Drapstraat, is een neogotisch bakstenen gebouw met zijtrapgevels en een zeshoekig houten klokkentorentje onder een leien naaldspits. Het heeft gedurende een eeuw een belangrijke rol gespeeld in de opvang van ouderen te Nazareth. Begin vorige eeuw was er in dit gebouw een arme meisjes- en kantwerkschool ondergebracht. Later, na 1868, fungeerde het als een plaatselijk bejaardentehuis “Wielkine”. Deze naam is te danken aan het feit dat het gebouw in het “Wielkinsbosch” werd gebouwd. De gronden werden geschonken door de familie van Baron Kervyn de Volkaersbeke. In 1998 konden de inwoners verhuizen naar een nieuwbouw in de Stropstraat, terwijl het oude gebouw een multifunctionele bestemming kreeg: jeugdhus Jena, consultatiekabinet Kind en Gezin, lokalen voor crea-ateliers, museum Scheldeveld, oorlogsmuseum: het Elf November museum. Sinds december 2010 kreeg ook het erfgoedhuis een onderkomen in het burgerlijk godshuis.

Het Goed te Scheldevelde is genoegzaam gekend. Op het grondgebied van De Pinte werd, wellicht in het begin van de 13e eeuw door de Gentse Sint-Pietersabdij, een grote alleenstaande ontginningshoeve gebouwd, op de plaats van het latere kasteel Scheldevelde. Deze hoeve is geen belangrijke ontginningskern geworden, althans niet vóór de tweede helft van de 18e eeuw, toen zij na verbouwing rond 1770, het centrum werd van een systematische ontginning met de aanleg van drenen die radiair (straalsgewijze) werden aangelegd en waarvan een kaart bestaat ca. 1784.

Rond 1856 werd het nieuw kasteel gebouwd. In uitvoering van het testament werd het in 1861 eigendom van de COO. Het was later een twistpunt in de scheidingsperikelen met Nazareth. Vanaf deze periode wijzigde de functie van het kasteel. Voortaan zou het een rusthuis worden voor ouderlingen.

't Kinderkasteeltje in de Drapstraat te Nazareth Oorspronkelijk neogotisch kasteel(tje) van donkere baksteen dat in 1882 werd gebouwd door de baronessen Marie, Louise en Augusta Kervyn de Volkaersbeke. Juffrouw Marie werd nadien Moeder Lutgarde der Zusters Cisterciënzerinnen.

Het kasteeltje werd eigendom van de Zusters Cisterciënzerinnen en kreeg de naam “Maria Immaculata”. In 1931 had de overdracht plaats van het “Institut pour nourrissons” naar de vereniging “Toevlucht van Maria”

Momenteel huisvest 't Kinderkasteeltje een kinderdagverblijf en een Centrum voor Kinderzorg en Gezinondersteuning.

La Pinte — Le Couvent.
De Pinte — Het Klooster

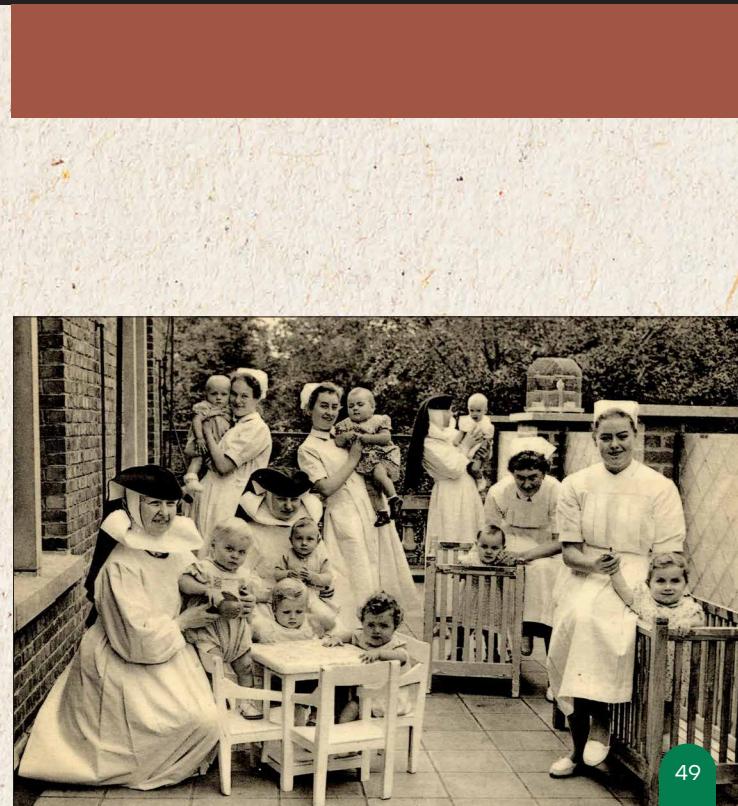
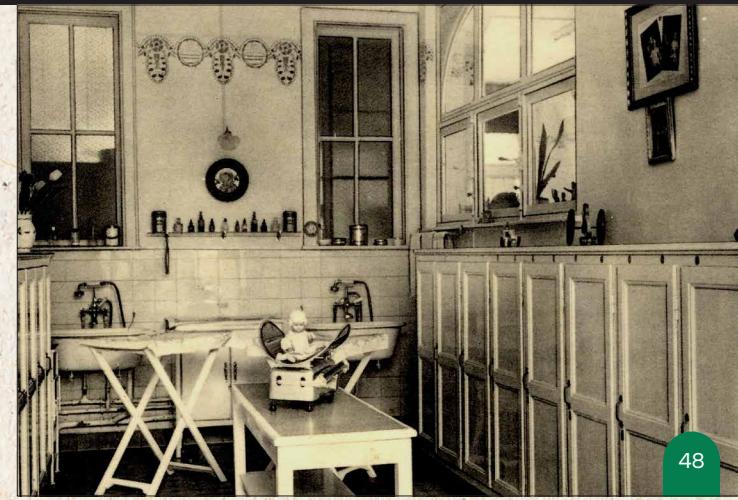
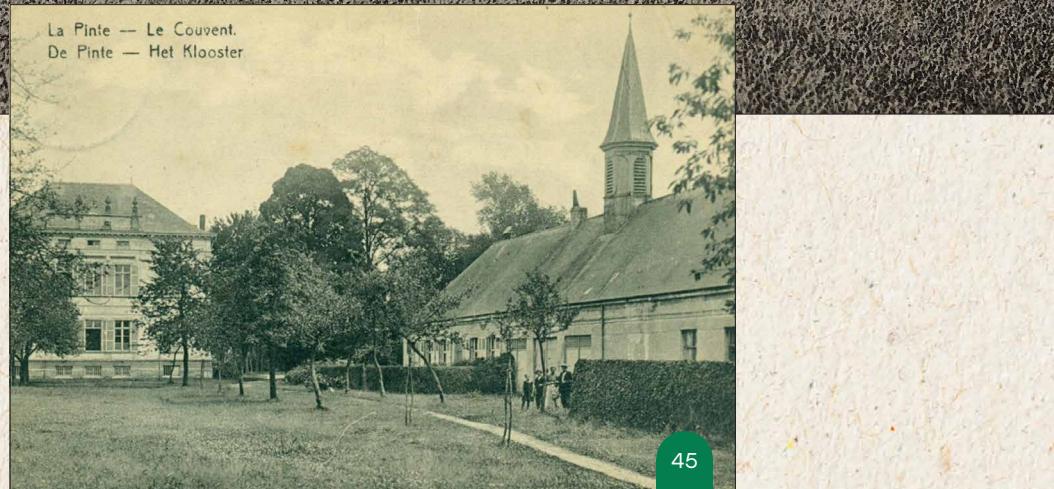
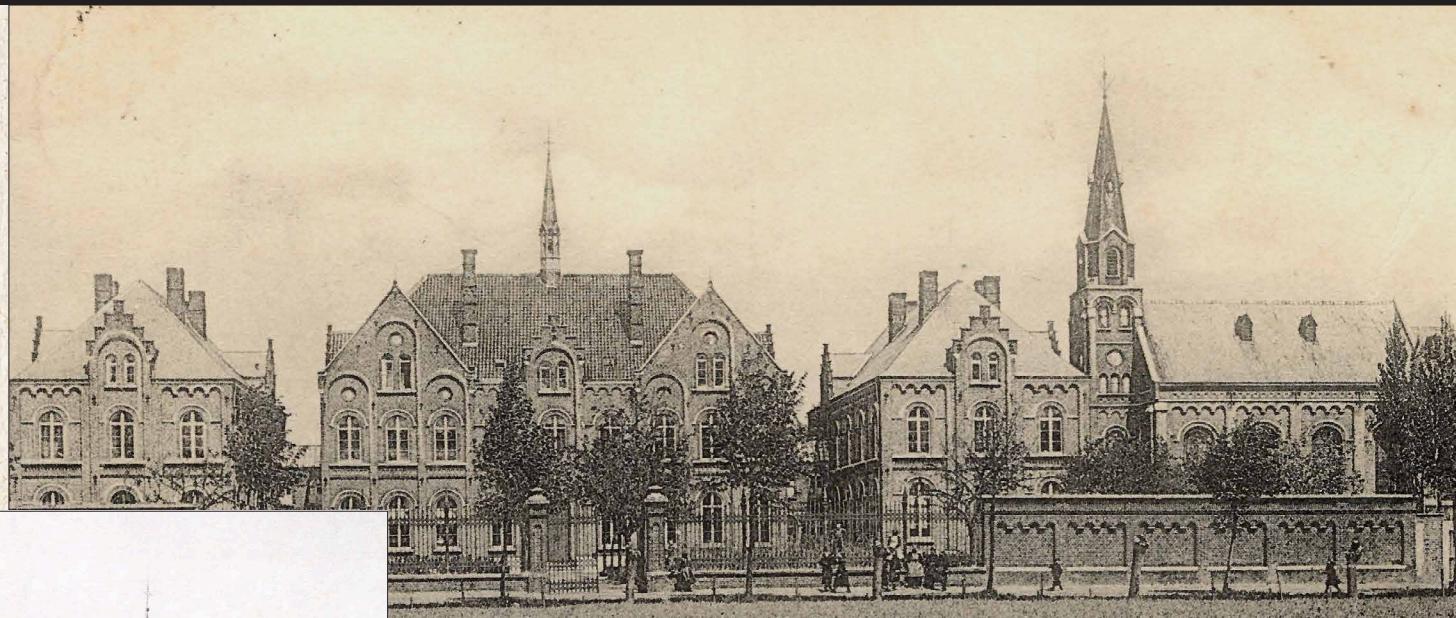
Godshuizen zijn alom bekend, ook in onze gemeente, en zorgden voor de zwakken in onze gemeenschap.

42 Het Godhuis de Lichtervelde te Eke.

43 De vroegere eetzaal van het Godhuis de Lichtervelde.

44 De gebouwen van het Godshuis Wielkine in de Drapstraat te Nazareth.

45 Scheldevelde

46 't Kinderkasteeltje: mooi ingeplant in het groen.

47 't Kinderkasteeltje: met zicht in de kapel.

48 't Kinderkasteeltje: hier werden de kinderen gewogen en verzorgd.

49 't Kinderkasteeltje: de kinderen genieten van de buitenlucht en ook de kanarie.

50 't Kinderkasteeltje: de kinderen deden hun middagdutje in de gezonde buitenlucht.

51 't Kinderkasteeltje: de kinderen in de eetzaal.

RUSTIG EN GEZOND WONEN

Onze gemeenten zijn gekend voor kastelen en hoven van plaisance.

Begoede stadsmensen trokken naar "den buiten" voor zijn gezonde lucht en groene omgeving.

De naam Kastelen kan vereenzelvigd worden met de term "buitenplaatsen". Een monumentaal huis, vaak met bijgebouwen, dat een harmonieus en onlosmakelijk geheel vormt met een omliggende tuin en/of park. Buitenplaatsen zijn plaatsen die in het zogenaamd "buitengebied" van een stad (meestal een grote stad) gelegen zijn. Het buitengebied van de stad Gent bleef tot WOII erg landelijk en bijgevolg de ideale plaats voor rijke mensen, die beschikten over de nodige middelen om er zich een buitenverblijf aan te schaffen of te laten bouwen, liefst op een gemakkelijk van uit de stad te bereiken domein.

Een andere term is "huis of hof van plaisantie". De verstikkende compacte stad van de voorbije eeuwen was niet altijd zo aantrekkelijk om er te verblijven en te wonen: ongezellig en drukkend warm in de zomer, weinig licht in de smalle straten, stank van open riolen en afval op straat, stofferig of modderig, ziekten,... Alleen de begoede stadsmensen konden zich veroorloven kortstondig of langdurig in het aantrekkelijk buitengebied (groen, gezonde lucht, veel licht, rustig, idyllisch, ...) te verblijven.

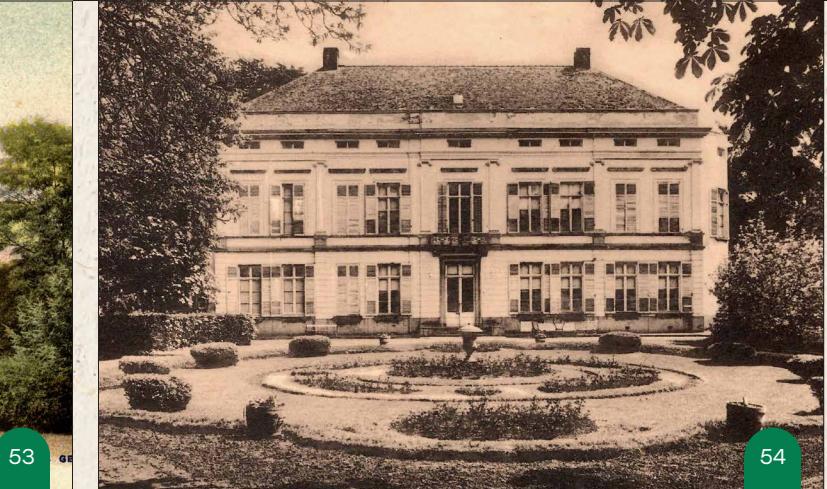
De gekozen plaats moest daarenboven binnen de afstand en de tijd van minder dan één dag van uit de stad overbrugbaar zijn. Deze voorwaarde (paard en koets) zal uiteraard later met de komst van de auto drastisch wijzigen. De allerrijksten gingen vlug over tot de aankoop van een bestaand domein (een hoeve, een kasteel) of lieten zich een groot huis (kasteel of een groot landgoed) met tuin en/of beboomd park bouwen en aanleggen. Deze domeinen (hoven) waren er dus tot vermaak/lust/plaisantie/spel van de elite van die tijd. De vaak met veel zorg aangelegde tuin of tuinen en het park, namen trouwens naast het grote woongebouw, de stallen, het poortgebouw en het koetshuis, wel de meeste ruimte in van het domein.

52

Nazareth. — Nieuw kasteel.

54

52 Het Oud Kasteel, gelegen in de Kasteelstraat, in 1772 gebouwd door Lodewijk-Emmanuel van Rockolfing, laatste Heer van Nazareth. Sinds 1860 bewoond door de heren Baron Kervyn de Volkaersbeke.

53 Nieuw kasteel in de 's Gravenstraat, werd in 19de eeuw gebouwd door burgemeester Baron Alfred Kervyn de Volkaersbeke. Het kasteel was in 1940-45 door de Duitsers bezet en werd op het einde van WOII door de bezetter tot ontspoeing gebracht en na de oorlog afgebroken.

54 Het kasteel "het Coudenhof" van de heer de Muelenaere in de Deinzeistraat, werd omstreeks 1847 verbouwd door L. Minard. Het werd rond 1974 gesloopt. Het park is bekend als de "Engelsehof".

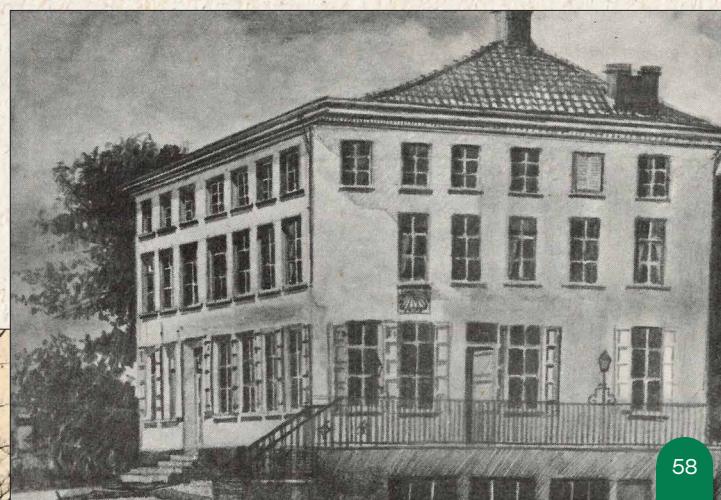
55 Het kasteel Viteux op het Kerkplein te De Pinte dateert van rond 1847 en werd op 1 februari 1924 verkocht aan handelaar Hubert Viteux uit Gent. Heden is het kasteel eigendom van de gemeente De Pinte en sinds 2002 wordt het gebruikt als een horeca-uitbating.

55

KASTELEN

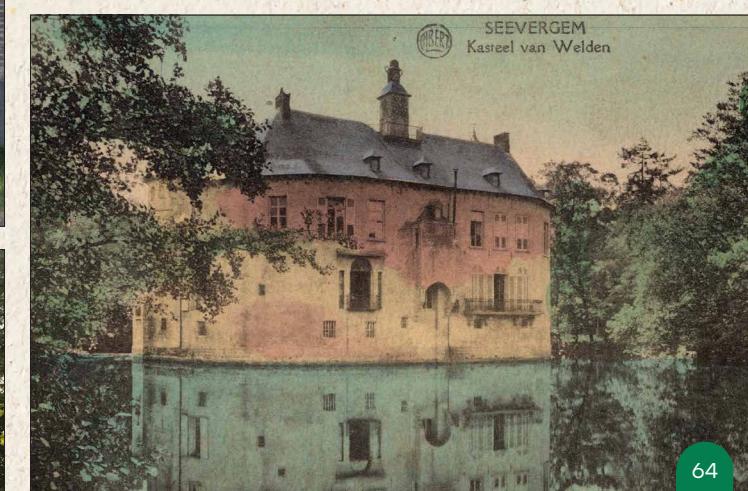

56 De huidige bakkerij op de hoek Pintestraat – Groenstraat werd in 1932 gebouwd door de kasteleigenaar Hubert Viteux.

57 Het kasteel Grand Noble in de Baron de Gieylaan, De Pinte, kwam in 1802 in het bezit van de familie de Giey door huwelijk. In de jaren 1850 werd het landhuis gesloopt en vervangen door het huidige neo-classicistisch kasteel.

58 Het kasteel Jacobsen op de Steenweg te Eke was rond 1762 gekend als een "aangenaam buitengoed" van advocaat Philip Jacob Jacobsen. Het lag in de omgeving van de oude kerk en de oude Schelde.

59 Het kasteel van Welden werd reeds afgebeeld op de gravure van Sanderus (1641-1644). De eigenaar-bewoners zijn de familie de Pélichey en de Hemptinne.

60 Voormalige vierschaar of plaatselijke rechtbank van de heerlijkheid van Welden. Boven de deur een hardstenen ovale gevelsteen met opschrift "siet niemand an - gheeft elck het syne".

61 De inkompoort van het kasteel van Welden in de Kriekestraat te Zevergem.

62 "Craeynest" of het kasteel d'Alcantara in de Boeregemstraat 25 te Zevergem, daterend begin 18de eeuw.

63 Nieuw kasteel :gelegen op de Steenweg 2 te Eke en gekend als het Pedagogisch Centrum Wagenshot, gebouwd in 1856 door Graaf Frans Jozef Karel de Lichervelde. Het werd een opvoedingsgesticht "Bondroit", wat betekent goed recht. Het behoort heden tot het patrimonium van de provincie Oost-Vlaanderen.

64 Het kasteel van Welden wordt ook het "waterkasteel" genoemd, gezien de ligging binnen een dubbele omwalling.

ONZE RUST WERD VERSTOORD

In WOI waren er ook in Nazareth, Eke en omstreken zware gevechten, vielen er veel slachtoffers en is er geschiedenis geschreven. We hadden de Slag aan de Edemolen aan het begin van de Grote Oorlog. En het heftige bevrijdingsoffensief tijdens de laatste dagen van de oorlog, net voor de Wapenstilstand, met zwaar geschut en bombardementen.

Wereldoorlog I had een grote impact op het dagelijks leven van de inwoners van onze gemeenten. Mannen werden opgeëist als arbeider. Burgers werden gedwongen om hun levensmiddelen af te staan aan de bezetter: dit leidde tot armoede en honger bij de lokale bevolking.

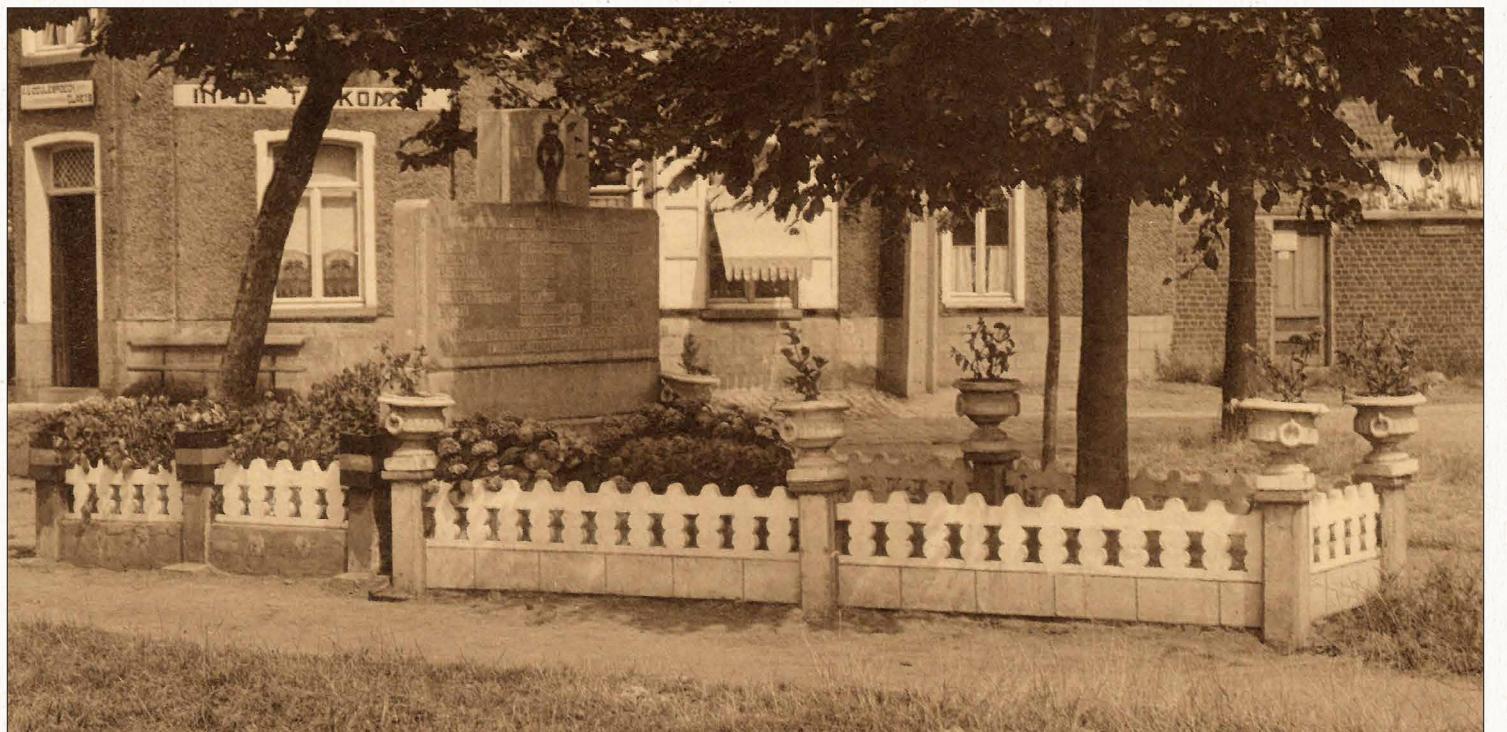
Voorafgaand was er op 7 oktober 1914 de slag aan de Edemolen. Kapitein Frémault werd er samen met zijn rijkswachterswielrijders onder vuur genomen door een Duitse colonne op het gehucht Edemolen langs de weg Gavere-Deinze te Nazareth.

Vanaf 1933 werd beslist het Feest van de Rijkswacht vast te stellen op 7 oktober. Op 7 oktober 1937 werd het gedenkteken plechtig ingehuldigd. Ook nu nog wordt ieder jaar rond 7 oktober de Slag bij Edemolen herdacht.

De expo in het Erfgoedhuis neemt je mee door de geschiedenis van het dagelijkse leven tijdens WOI in onze streek. Via bijzonder uniek beeldmateriaal uit privécollecties, originele documenten, beklijvende getuigenissen van Nazareners en ander authentiek materiaal uit die periode, duik je in de barre episode uit onze geschiedenis. Je kan er strips en boeken over WOI inkijken of een helm, rugzak en gasmasker opzetten. Er is een kortfilm te zien, die onze oorlogsgeschiedenis vertelt met origineel beeldmateriaal uit die tijd.

WOII brengt ons bij vrouwen in het verzet. Verzet tegen de Duitsers was niet louter een mannenzaak. Wat meestal niet tot zijn recht komt, is dat ook vrouwen hun "mannetje" gestaan hebben tijdens de oorlog.

Voor deze unieke tentoonstellingen moet je in het Burgerlijk Godshuis, Drapstraat 16 zijn. Je wandelt als het ware in de geschiedenis en vertelt ook het gebouw zijn verhaal.

65

67

66

68

65 Bakkersvrouw Rachel Duhem verborg tijdens WOII, de Joodse Fanny Frey uit Antwerpen en haar 2 jonge kinderen in haar huis op het Dorp van Nazareth.

66 Bij hun aftocht dynamiteren de Duitsers de toren van de kerk van Eke, die pas vier jaar eerder was gebouwd. De afgeknakte toren valt daarbij door het dak, zodat ook het schip van de kerk vernield is. Het zal tot 1926 duren voor de kerk hersteld is.

67 De bunkers die we vinden te Eke en Nazareth maken deel uit van het Bruggenhoofd Gent, een bunkerlinie met 228 bunkers uit het interbellum, die loopt over een lengte van 24 km van de Leiemeerzen te Astene tot aan de Schelde te Kwatrecht.

68 11 november 1918. Enkele uren voor de wapenstilstand steken Belgische en Franse grenadiers nog de Schelde over. Ze sneuvelen enkele uren voor de wapenstilstand.

OORLOGEN

70

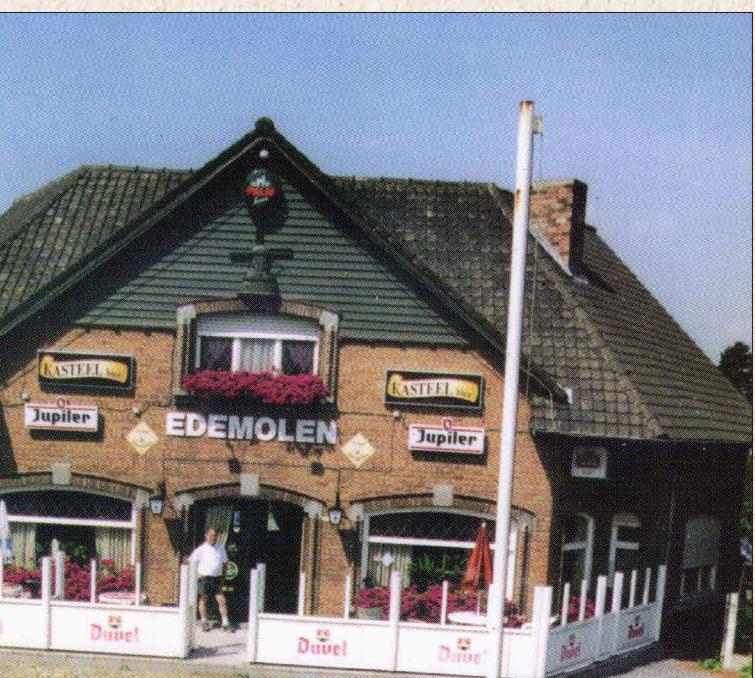

71

69 De slag aan de Edemolen: op 7 oktober 1914 werd kapitein Frémault met zijn rijkswachterswielrijders onder vuur genomen door een Duitse colonne op het gehucht Edemolen.

70 Het monument op de Steenweg D deinze bestaat uit een 2 m hoge zuil waarop de namen prijken van de gesneuvelde rijkswachters

71 Na de bevrijding werden de geallieerden goed ontvangen. Hier een beeld genomen aan het station van Eke-Nazareth tegenover de fabriek van de familie Bekaert.

28

VOEDSELBEDELING TIJDENS DE GROTE OORLOG VAN 1914-18.

Voedselbedeling tijdens de grote oorlog van 1914-18. Jongens en meisjes schoven aan tafel in de werkhuizen van weverij Schaubroeck in Nazareth.

Sinds het begin van de bezetting vormde de voedselschaarste een groot probleem. België was bezet gebied. Door de Britse economische blokkade tegen Duitsland werd ons land sterk getroffen. Het dichtbevolkte gebied vormde weldra een probleem voor een onvoldoende binnenlandse productie. Kwamen daar nog eens de opeisingen van de bezetter bovenop. Na enkele maanden lieten de gevolgen zich voelen. De bevolking had honger. Er werden dan ook hulpcomités gevormd.

Het Nationaal Comité voor hulp en voeding (NCHV) zorgde voor aankoop in Amerika en voor het transport van levensmiddelen naar Europa. De goederen werden via Rotterdam ingevoerd en geleverd naar de opgegeven plaatsen in België. In veel scholen werden na de oorlog klasfoto's genomen waarop de Amerikaanse vlag prijkte, soms vergezeld van een Belgische vlag. Een aantal leerlingen hielden een bord vast waarop een tekst stond waarbij ze hun dankbaarheid betuigden voor hun Amerikaanse voedselleveranciers. Ook de foto's van de koning en koningin ontbraken niet.

72

72 "Aanvoer van de voedselleveringen uit Amerika, voor het gemeentehuis van Nazareth. v.l.n.r. Baron Christiaan Kervyn de Volkaersbeke, Edmond Schaubroeck, Sylvain Heylesonne, Dolf Claeysens, Jozef De Poortere en Alfons De Liège."

73

73 De actie "Druppel Melk" werd eveneens uitgevoerd in Nazareth op 25 januari 1917.

OORLOGEN

74 Leden van het "Amerikaans Comiteit" dat onder WOI instond voor enige voedselbedeling:
Timon Schaubroeck (1), Baron Christian (2),
Baron Stefaan (3), Georges Van Den Abeele (4),
deurwaarder Andries (5), burgemeester
Baron Alfred Kervyn de Volkaersbeke (6),
secretaris Edmond Schaubroeck (7),
E.H.Deken Vanderveeken (8), Alois Velghe (9),
Jozef Van Ceulebroeck (10) en notaris
Paul Van Huffel (11).

75 In 1916 werd de schoolsoep ingericht. Zieke kinderen kregen hun schooleetmaalt in de lokalen van de weverij van Petrus Josephus Schaubroeck in de 's Gravenstraat.

76 In veel scholen werden na de oorlog klasfoto's genomen waarop de Amerikaanse vlag prijkte, soms vergezeld van een Belgische vlag. Ook de foto's van de koning en koningin ontbraken niet.

77 De bedeling van soep gebeurde zes keer per week in het "Godshuis de Lichtervelde" in de Zandstraat. Hier werd soep bedeeld.

78 Foto in de eetzaal met baron Stephan (1), baron Christian (2), Henry Schaubroeck (3), Gab. Dhaese (4), Emma Mathys (5), Roger Coolsaet (6) en Maria De Laet (7).

79 In de eetzaal met Gaby Dhaese (1), Ghequière (2), Laura Schaubroeck (3), Mariette De Volder (4) en Juliette Mathys (5).

SPORT EN VRIJE TIJD

Een wielerwedstrijd werd vanaf de beginjaren van de vorige eeuw een vast programmaonderdeel van de dorpskermissen. In de streek kende men de "Grote bevrijdingsprijs" en de "Grote Scheldeprijs" voor beroepsrenners met deelname van vedetten zoals Rik Van Steenbergen, Marcel Kint, Odile Van der Meerschaut, Lucien Mathys,....

In Eke had men de internationale motorcross op Hemelvaartsdag, de donderdag voor de kermis, met deelname van internationale en nationale vedetten, zoals Joël Geboers, René Baeten, en de plaatselijke vedetten André Van Heuverswijn en René Hendrickx. Deze vonden plaats op de drassige weiden van de Brouwerij Ide, gelegen tussen de Grenadierslaan, de steenbakkerijen Danneels en De Boever en de Dammekenswegel. De 1ste cross vond plaats in 1947. Er kwam een einde aan deze crossen door de aanleg van de verkeersader Gent-Valenciennes (N60), die het crossgebied doorkruiste. De laatste motorcross in Eke dateert van 1981. In Nazareth daarentegen vonden jeepscrossen plaats.

Sport is in elk dorp een belangrijk platform waar de dorpsgemeenschap zich treft en uitleeft. Elke gemeente kende zijn voetbalploeg. Zij waren er al vanaf het begin van de 20ste eeuw. Binnen het kermisprogramma waren er ook paardenkoersen te vinden.

Na de 2de wereldoorlog werden in onze gemeenten sportcomités opgericht, die voor de organisatie instonden van paardenkoersen, wielerwedstrijden, boksmatches, motorcrossen, jeepcrossen, ...?

WIELRENNEN

80

82

81

83

80 Benoni Beheyt (1940): wereldkampioen wielrijden in Ronse op 11 augustus 1963 door een bewijs spurt met topfavoriet Rik Van Looy, hetgeen zijn verdere carrière sterk beïnvloed heeft.

81 Yvan Covert (1940-2011) uit Nazareth was in de amateurscategorie de grootste uitdager van Benoni Beheyt uit De Pinte. Hij nam in 1960 deel aan de ploegentijdrit op de olympische spelen van Rome. Hier met familie en uitbaters Berthila Dierickx en Albert Mastelinck in supportersclub "café De Zwaan".

82 Lucien Mathys (1924-2010) uit Zevergem, begenadigd profwielrenner van 1946 tot 1962 en reed zijn volledige loopbaan voor de ploeg "Groene Leeuw".

83 Lucien Mathys, geboren als zoon van een wielrenner, was hij eveneens boer, fietsenmaker en hield het café "Oud Gemeentehuis" in Zevergem open. Hier bij de start van een wielerwedstrijd te Zevergem op de Pont-Zuid.

84 André De Maerteleire (1944) uit Eke heeft gekoerst van 1960 tot 1968. Hij was ploegmaat van Walter Godefroot, Ward Sels, en Noël Foré.

84

VOETBAL

85

87

86

88

89

85 De plaats waar er gevoetbald werd veranderde van tijd tot tijd. Dit was te wijten aan de vrijgevigheid van de voorzitter van de voetbalploeg. Hier de kampioenenploeg van FC Eke (1960) in de Statiestraat.

86 De voetbalploeg van Nazareth stond onder toezicht van pastoor E.H.Daem. Trainer was toen Bernard Verslycke uit De Pinte.

87 De veteranenploeg van 1935-36 met te herkennen spelers, zoals Gabriel Simoens, Albert en Jozef Robbens, Gabriel De Jonghe, Romain Versele, Gaston en Firmin Dhont.

88 Voetbalploeg van Nazareth met te herkennen spelers: Jozef en Robert Robbens, Abel Simoens (keeper), Maurice Bekaert, Julien Robbens.

90

91

89 Foto genomen van Zevergem Eendracht, met stamnummer 3053, tijdens de oorlogsperiode op de velden achter de steenbakkerij POM.

90 Een foto van de voetbalploeg Zevergem : wie herkent hier Roger Bonne, Roger Morel, Raymond De Smet, Rene De Clercq, Georges Van Speybroeck, Jerome De Waele.

91 Het terrein van voetbalclub "Jong en Vlug" werd in de Sportwegel ingehuldigd in 1957. Hier de kampioenenploeg van het seizoen 1967/68.

GEMOTORISEerde SPORTEN

92 De motorcross van Eke op Hemelvaartsdag, de donderdag voor de kleine kermis, met deelname van internationale en nationale vedetten.

93 In Nazareth vonden eveneens motorcrossen plaats aan de Hospicebossen, op de weiden van het Blauwhof. Op de foto Gabriel Goeminne, Smessaert (kampioen van België), Georges De Wulf en rijkswachter Stoop.

PAARDENKOERSEN

96 In 2024 vonden reeds de 117de paardenkoersen draf en vlucht, plaats in De Pinte, en dit op de dinsdag van de septemberkermis van De Pinte. Gestart in 1906 op de terreinen achter de huidige gemeenteschool, om later te verhuizen naar de Kalande en in 2024 voor de eerste keer door te gaan aan de Singeldreef in De Pinte.

97 Nazareth hield het bij jumping. De ruitersvereniging "Sint-Jorisgilde" werd opgericht in 1848. De grote bloei werd genoteerd vanaf 1950. Vlnr Albert Moerman, Albert Mastelinck, Albert Van Hoecke, Albert Cnockaert, Dhondt, Astère Beyaert, Ivan Moerman, Hector Dhondt, Robert Verhelst (Bobby Setter) en Antoine Verhelst.

98 Zicht op het parkoers tijdens een wedstrijd.

WAAR LEREN WE BIJ

Tijdens het Ancien Régime bestond er in Vlaanderen een brede waaier van instellingen voor kinderen tot 14 jaar, waar elementair lees- en schrijfonderricht gegeven werd.

Natuurlijk had niet iedere parochie een eigen school omdat het initiatief hoofdzakelijk van de parochiale geestelijkheid moest komen. In de 18de eeuw kwam er een gunstige evolutie op gang door de sterke demografische groei, een relatieve grotere welvaart en vooral doordat de kerkelijke overheid het onderwijs nog sterker begon te promoten.

Tot het einde van de 18de eeuw was het lager onderwijs in handen van de Kerk. Dit niettegenstaande de vruchteloze pogingen van Maria Theresia en Jozef II om deze gang van zaken te hervormen. Het was vooral de kerkelijk-onderwijsorganisaties die in grote mate beantwoordde aan de noden en de behoeften van de landelijke omgevingen. De Franse Revolutie zorgde ervoor er een nieuwe schoolwet op 1 mei 1802 tot stand kwam. Nu konden "primaire scholen" opgericht worden door verschillende gemeenten samen.

Het initiatief voor de oprichting van lagere scholen ging uit van de lokale overheden. De gemeentelijke instanties werden vrijgesteld van kosten als bleek dat de ouders zelf konden instaan voor de kost van het onderwijs.

Vanaf 1844 komt er naast de enige school in het centrum van Nazareth en de privé-scholen aan de Botermolen en in de wijk De Pinte, een gemeentelijk onderwijs.

In 1818 worden zusters uit het West-Vlaamse Waregem naar het Oost-Vlaamse Nazareth gestuurd om er onderwijs te geven.

99

101

100

102

99 Brave kinderen in de school in Eke in het jaar 1958.

100 Klasfoto uit de jongensschool te Nazareth in het jaar 1898. Armen kruisen en zeker niet lachen.

101 Op de school werden foto's genomen van de kinderen gezeten op een kameel. De bedoeling was om bepaalde nieuwe producten op de school te promoten.

102 De klas van zuster Rosa in de vrije basisschool te Zevergem.

103 De gemeentelijke jongensschool van Zevergem in de Veldstraat, nu gekend als de gemeenschapszaal "de Veldblomme".

104 Er bestonden veel wijkshooltjes in Nazareth. Hier een foto van de klas 1929 van het wijkshooltje aan het Vossenhol.

105 Gemeentelijk onderwijs in De Pinte in de Groenstraat, later in het Polderbos.

106 Gemeentelijk onderwijs in Nazareth in de Drapstraat.

107 klasfoto uit de meisjesschool op het dorp van Nazareth.

108 Het schooltje werd op de wijk Landuit te Eke gebouwd in 1900 door weduwe Audenaert. Het wijkshooltje werd bestuurd door de Congregatie van de Zusters van de Kindsheid Jésu. In 2000 was er nog slechts één klasje waar de drie kleuterjaren samen zaten.

109 Na het schooljaar 2018-2019 sloot het wijkshooltje definitief de deuren. Het schoolgebouw kreeg een nieuwe bestemming, nadat het aangekocht werd door de gemeente Nazareth. Vzw De Landuiters baat dit nu uit. Men kan er in het weekend iets gaan drinken in de gezellige sfeer van weleer.

110 De vrije basisschool van Zevergem opgericht door pastoor De Munter die zusters liet overkomen van de H. Vincentius a Paulo van Beveren-Waas in 1894. Bij het beginne opgestart als meisjesschool en heden een gemengde school.

ALTIJD IETS TE DOEN

BROUWERIJEN EN STOKERIJEN

111 Brouwerij "Den Arend" bij Dhont, voorheen Clauwaert, in de 's Gravenstraat te Nazareth. Was reeds melding van een brouwerij in 1885. Het was vooreerst een stoom-brouwerij, vanaf 1925, een maalderij en in 1935 omgebouwd tot een electrische maalderij en een meubelmakerij.

112 De brouwerij Van Eyck opgevolgd'nq 1900 door Hendrik Gaillaert in de 's Gravenstraat te Nazareth werd gebouwd in 1869. De brouwerij is het hoge gebouw rechts achteraan.

113 Het hof te Schaapbeke te Nazareth van de familie Van Poucke, landbouwers en stokers, was gelegen op de wijk de Prijkels. Heden ingenomen door een industriezone langs de E17.

111

113

112

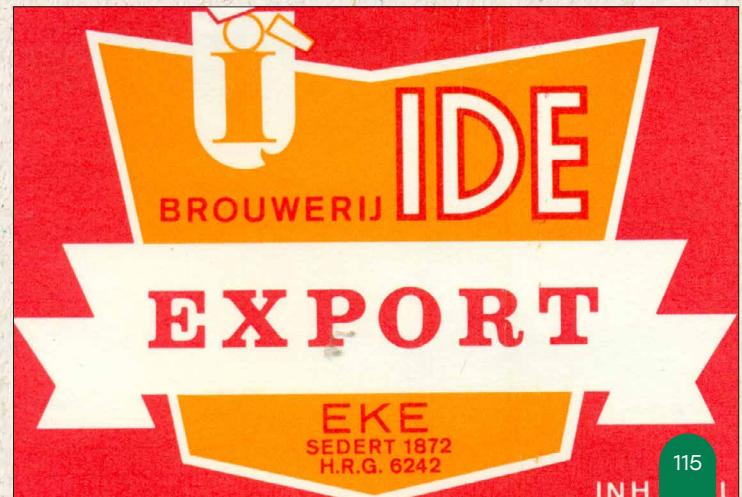

114

114 Rond 1872 kocht Francis Ide de oude herberg "De Croone" in Eke, en richtte er een brouwerij op. De brouwerij werd stopgezet in 1981. De gebouwen van de oude brouwerij Ide werden aangekocht door het gemeentebestuur, gerestaureerd en omgevormd tot een socio-cultureel centrum CC De Brouwerij.

115 Den Export van 33cl was zeer bekend in Eke en omstreken.

116 Deze stokerij werd in 1890 ingericht in De Pinte, Baron de Gieylaan, door Bruno Martens en verder uitgebaat door zijn schoonzoon Alfons Vanden Bossche. Ze verdween in 1914. Later was er de maalderij De Keukeleire gevestigd, nadien de meubelzaak Van Hauwaert en later een discountzaak.

115

116

ALTIJD IETS TE DOEN

BLOEMISTERIJEN DE PINTE

Begin de 19de eeuw waren industriële hofbouwers-bloemisten zoals bij ze nu kennen nog onbekend. Nog voor er op de gemeenten sprake was van sierteeltbedrijven, hielden kastelen en "lusthoven" een uitgebreide collectie van bloemen en planten. Niet verwonderlijk dat de naam van de bewoner van het kasteel "Grand Noble", Jan Baptiste Marie de Gey zal voorkomen in de documentatie rond de tentoonstellingen vanaf 1815.

Op de wintertentoonstelling van 6 februari 1815 stelde hij tentoon : *Hyacinthus orientalis*,

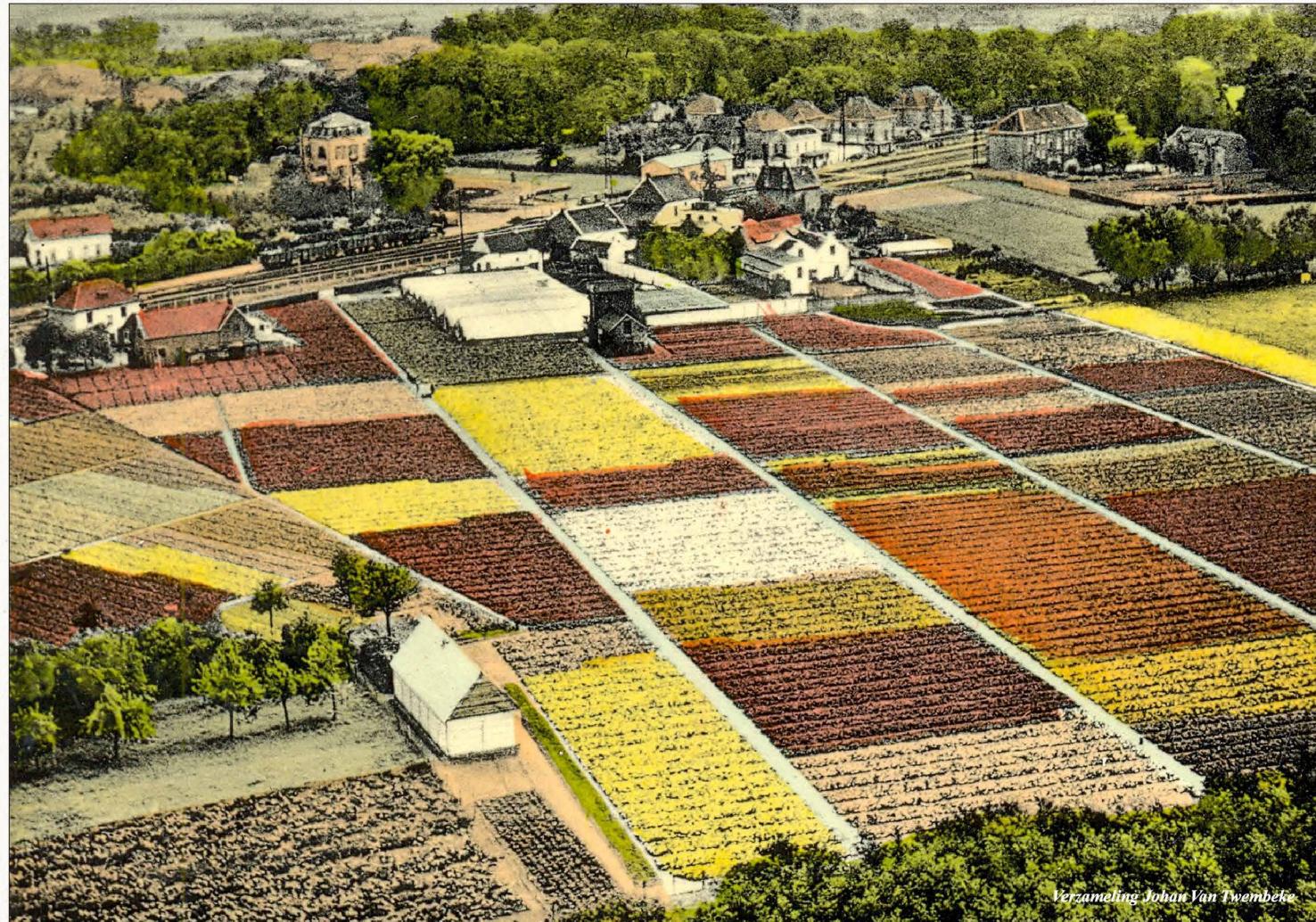
Tulipa suaveolens, *Crocus vernus*, *Azalea pontica*, *Syringa persica*, *Dianthus caryophyllus*.

Op de zomertentoonstelling eind juni 1815 waren het dan de *Gladiolus cardinalis*, de *Eryngium alpinum*, de *Rosa sinensis* en de *Lilium martagon*.

De volgende jaren kwamen daar bij: *Magnolia purpurea*, *Camelia japonica*, *Azalea nudiflora*, *Hyacinthus orientalis*, *Pelargonium grandiflorum*, *Viburnum Tinus* en vele andere. De Gentse hoveniers werden de handigste en de befaamste hofbouwers van Europa genoemd. In die tijd was Gent het mekka van de hofbouw. Getuige hiervan zijn de Gentse Floraliën. Meer dan 200 bloemisten en liefhebbers beschikten over

meer dan 600 serres. Nieuwe planten werden van overal ter wereld ingevoerd.

De azaleakweek begin zich na 1870 uit te breiden. Het is tevens niet verwonderlijk dat de spoorlijn een aantrekkingskracht uitoefende op de ondernemers.

117 August Verhoest bouwde in 1867 niet ver van het station van De Pinte zijn villa die later door zijn zoon Jules omgedoopt werd tot "Les Hydrangea's". In 1880 bouwde hij achteraan de eerste serres waar hoofdzakelijk palmen, laurieren, hydrangea's, aucuba's, ligustrum, wilde laurieren, rhododendrons, lis en blauwe hortensia's werden gekweekt.

118 Julien Anthierens startte zijn kwekerij in 1896 op de terreinen van "Villa des Hortensias". Hij stopte deze bedrijvigheid in 1920. Hij introduceerde de teelt van de knolbegonia in onze streek en maakte gebruik van de voordeleige ligging langs de spoorweg.

119 Triphon Van Speybroeck leerde het vak bij Anthierens en begon in 1899 zijn eigen bedrijf, gelegen op de hoek van de huidige Florastraat met de Langevelddreef. Hij kweekte er azalea's en begonia's maar schakelde later over op uitsluitend begonia's. Op de postkaart het bedrijf van zoon Arthur.

120 Karel Moerman begon zijn kwekerij van begonia's in 1907. In 1930 behaalde Karel Moerman in de wedstrijden tussen begoniakwekers verschillende medailles.

MELKERIJEN

La Pinte — Etablissement Horticole Van Houtte.
De Pinte — Tuinbouwkundiggesticht Van Houtte.

121

122

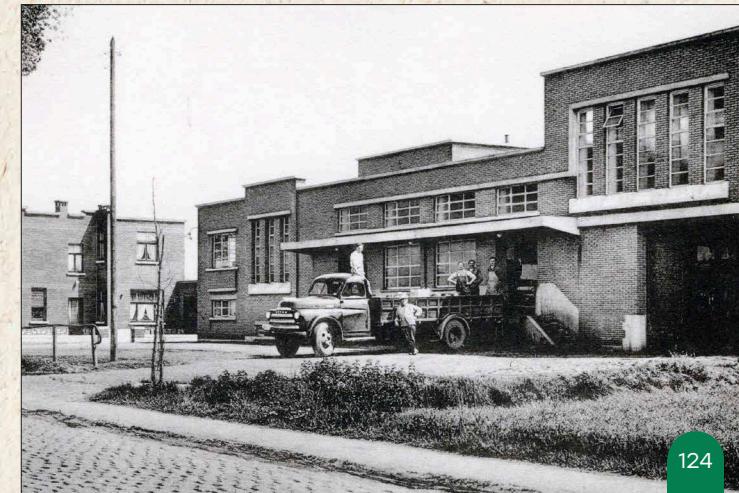
121 Charles Pynaert startte in 1909 in de Statiestraat. Vanaf 1920 kwam hier de firma Louis Van Houtte, Het geheel werd in 1952 verkocht aan de Stad Gent dewelke groendienst er tot op heden gebruik van maakt voor het stapelen van hun materialen. Tevens werden er perkplanten en bomen gekweekt dienstig voor de parken en plantsoenen van de Stad Gent.

122 Zicht op de plantenserre bij het bedrijf van De Meulemeester uit De Pinte.

123 Julien Goossens nam zijn eerste serrès in de Florastraat in gebruik in 1910. In het begin specialiseerde dit bedrijf zich in de kweek van begonia's. Later was het bedrijf gekend als "kinderen Goossens" en tot 1937 als "Etablissement Horticole Goossens-De Meulemeester". Vanaf 1937 werd ze verder gezet door Petrus Andreas Goossens.

123

124

124 De melkerij Sint-Antonius gelegen langs de 's Gravenstraat in Nazareth opende haar deuren in 1932, en zorgde ervoor dat ze de grootste werkgever van de gemeente werd.

125 Melkprijskamp in de zuivelfabriek St. Antonius in 1950.

126 Op Zevergem in de Pont-Noord was er een melkverdeelpunt, waar boeren hun melk aanvoerden om ze daarna naar verschillende melkerijen uit de streek te verdelen.

125

126

DRANK BRENGT JE OP GANG

De eerste herbergen in onze regio zijn gekend van voor het Ancien Régime. Zo leren de landboeken van 1640 ons dat er per gemeente enkele herbergen aanwezig waren. Sinds de 18de eeuw steeg het aantal herbergen in onze gemeenten spectaculair. In elke dorpscentra waren er tientallen herbergen. We kunnen stellen dat er per dertien gezinnen er zeker één herberg aanwezig was. Het is slechts na de Tweede W.O. dat het aantal herbergen begon te dalen. Heden moeten we zoeken naar een herberg in elke dorpskern, en geluk hebben dat hij open is.

128

129

130

131

127

132

134

127 De laatste uitbaatster van dit café "Sint-Hubert" in De Pinte was Maria Bradt. Het café werd in 1933 gebouwd door Hubert Viteux met als eerste uitbater Theophilus Bradt, de vader van Maria.

128 Dit pand op het Dorp van Nazareth werd in 1910 opgesplitst in 2 herbergen "In de Stad Rome" bij Désiré Quintyn, en bij Modest De Clercq, tevens koopman, herbergier en slachter.

129 Vanaf 1860 gekend als herberg "Zangershof". Vanaf het einde van de 19e eeuw tot 1970 stond deze uitbating gekend als "De Wagenmakerij", verwijzend naar het beroep van Octaaf Van Huffel.

130 De laatste uitbaters van "De Wagenmakerij" waren Georges Van Huffel en Germaine De Smet. Het gebouw werd afgebroken om plaats te maken voor de toegang tot het parochiaal Centrum van Nazareth.

133

135

131 Maurice Mehuis uit de herberg "In de Kroon" op het Dorp 35, rechtover de kerk van Nazareth, was de laatste uitbater.

132 Begin de 20ste eeuw stak dit uit in "de Vlaamsche Leeuw". De huidige naam "t Vliegend Paard" dateert van 1939 bij de intrek van Maurits Van de Velde, gehuwd met Clarisse Ghyselinck.

133 Zevergem - Doornhamme bestaat al van het eind van de 18de eeuw en was gekend voor het terras onder de notelaar bij Antoinette en het zicht op de Scheldemeersen en de oude Scheldearm.

134 Op het dorp rechts van de ingang van de kerk staat nog de dorpsherberg "Het Boldershof". Reeds gekend in de 18de eeuw. Gekend als uitbater van het "Blauw Huis" is den "rooien" Octaaf Dhonat, tevens velomakerij, begin de 20ste eeuw.

135 Café "In den Hert", reeds vermeld in 1571 was een van de oudste en belangrijkste herbergen van Eke. In november 1918 bijna totaal verwoest en opnieuw opgebouwd.

WERKEN BIJ DE BEESTEN

De streek kende een veelvoud aan boerderijen, van kleinschalig tot grote hoeves.

Toen F. De Potter en J. Broeckaert "De Geschiedenis van Nazareth" publiceerden, typeerden zij deze gemeente met volgende zin: er zijn weinig gemeenten oorspronkelijk zo dor en woest als deze en waar de landbouwer meer geduld en krachten heeft moeten bijzetten om de grond tot vruchtbaarheid te dwingen.

Als we de gemeente in haar huidige situatie bekijken is het duidelijk dat de plaatselijke landbouwers door de eeuwen heen een opmerkelijke prestatie hebben geleverd om die dorre bosgrond tot vruchtbare akkers om te vormen. Oude geschiedkundige bronnen, ondermeer de "Jaarregisters" van de stad Gent, situeren reeds in de 14de eeuw een drukke landbouwbedrijvigheid op het grondgebied, wat tot uiting komt in de aanwezigheid van talrijke grote pachthoeven. Door de eeuwen heen ontwikkelde de landbouw zich als één van de belangrijkste bedrijfsssectoren van de gemeente, met een hoogtepunt begin deze eeuw, toen Nazareth honderden landbouwbedrijven telde.

In 1767 was nog de helft van Nazareth ingenomen door bos en heide. Pas na 1789 kwam de ontginning van landbouwgronden in een stroomversnelling, zodanig dat in 1846 nog slechts 500 ha bos (15%) overbleef en in 1870 tot 100 ha bos en geen heidegronden meer.

Gezien de militaire betekenis van de kastelen sterk achteruit gaan, gaan rijke landbouwers er toe over om ook hun boerderijen uit te rusten met een walgracht, waardoor ze het uitzicht krijgen van een kasteelhoeve. Behalve een vorm van beveiliging zorgde de gracht tevens voor de mogelijkheid om eigen waterwild en zoetwatervis voor consumptie te kweken en voor een grote hoeveelheid water voor irrigatie en voor brandpreventie. In de 19de en 20ste eeuw verdwenen veel van deze omwallingen. Sommige echter bleven behouden en vormen ook nu nog natte microklimaten met een groot belang voor allerhande moerasfauna en -flora.

In de Deinzestraat nr. 64, Nazareth bevindt zich "**de Roopoorte**", voormalig "Goed ten Grooten Hove" uit 1407. Gebouwd in rechthoekige omwalling, van het type site met walgracht, opklimmend tot de late middeleeuwen. Imposant poortgebouw van gewitte baksteen met hoge rondboogvormige doorkrit en bekronende tuitgevel met vlechtingen, top- en schouderstukken, onder zadeldak met pannen. Typisch is een inrijpoort met het jaartal "Anno 1713" en op één van de muren; uit een nis kijkt een Mariabeeld neer op de toegangsweg. Uit de aard van de steen is op te maken dat de poort in de loop der jaren een verbouwing onderging.

De houten toegangspoort, weliswaar verdwenen, bestond uit drie delen: meer dan de helft van de poort bestond uit een vast gedeelte en werd alleen geopend wanneer karren dienden te passeren, het ander gedeelte had een vast deel bovenaan en een klein toegangspoortje. Eén zijde van de toren vertoont aan de binnenkant schietgaten. Nochtans vinden we in onze opzoeken niets terug dat op een versterkte vesting duidt. Eertijds was deze hoeve volledig omwald.

Het **Vertrunegoed of Blauwhuis**, gelegen in de Sticheldreef te Nazareth, is één der oudste landbouwuitbatingen in de gemeente. Het behoorde toe aan de Bijlokeabdij te Gent. Sedert de Franse Revolutie is het eigendom van de C.O.O., nu het O.C.M.W. van Gent.

Omstreeks 1200 was hier een uitgestrekte hoeveelheid heide gelegen. Reeds in 1234 stond er een hoeve op deze plaats. In het landboek lezen we dat dit domein in 1643 "Vrouwe Trunegoed" werd genoemd. De naam "Blauwhuis" zou met de kleur of met een spookverhaal te maken hebben; hieromtrent bestaat geen volledige zekerheid.

Het **Goed te Poldere** in De Pinte komt voor het eerst ter sprake in 1359 toen Lodewijk, graaf van Vlaanderen, Jan van der Zickele aanstelt als schout over het hoog heerschap van Nazareth. Het goed was een cijnshoeve die, zoals vele hoeven in Nazareth, ontstaan is uit de ontginningspolitiek van Margareta van Constantinopel in de 13e eeuw. De hoeve werd in de jaren 60 van vorige afgebroken en ruimde plaats voor een nieuwe wijk.

136

136 Hoeve de Roopoorte in de Deinzestraat te Nazareth.

137

137 Het Vertrunegoed of Blauwhuis, gelegen in de Sticheldreef te Nazareth, is één der oudste landbouwuitbatingen in de gemeente.

138

138 In een van de kamers van het Blauwhuis is het wapenschild van abdis Constantia Daenens te zien. De wapenspreuk "Alte et submissus" betekent "hoog en onderdanig".

SLAG VAN DE MOLEN

MUSEUM NAZARETH - MUSEUM SCHELDEVIELD

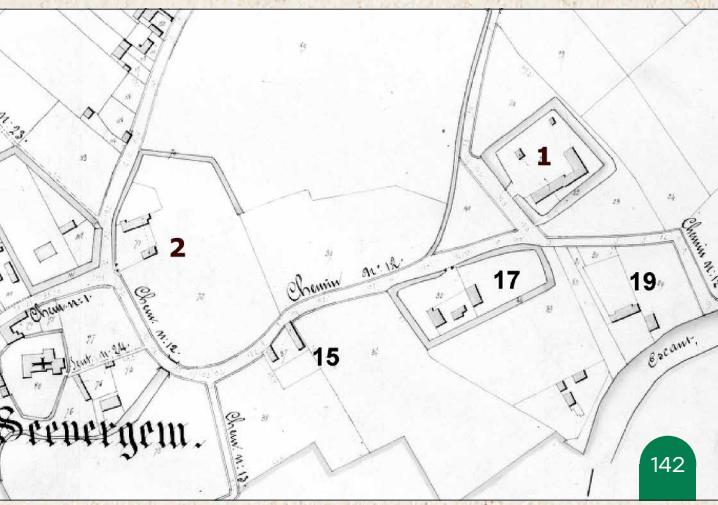
139

140

141

142

143

144

139 Beeld van de vroegere hoeve "Goed te Poldere" in De Pinte, afgebroken voor de realisatie van de wijk Poldergoed.

140 De naam van de hoeve "Groen Walle" duikt slechts op in negentiende-eeuwse stukken met een duidelijke verwijzing naar de wal die toen rond de hoeve lag. De laatste bewoners waren de kinderen Cnudde, vijf broers en één zuster.

141 De gerestaureerde hoeve "Groene Walle" omvat een cafetaria, woning, bureel, en kunstgalerij.

Naargelang de gebruikte bouwstof onderscheidt men voornamelijk twee soorten molens. Is de romp gans uit hout gemaakt en balkvormig, dan spreekt men van een staakmolen, dit in tegenstelling tot een stenen molen, die een gemetselde kuip met ronde doorsnede heeft.

De staakmolen rust, meestal op vier gemetselde teerlingen, waarop de kruisplaten, dit zijn twee gekruiste balken, rusten. De staakmolen behoort tot het oudste type windmolen.

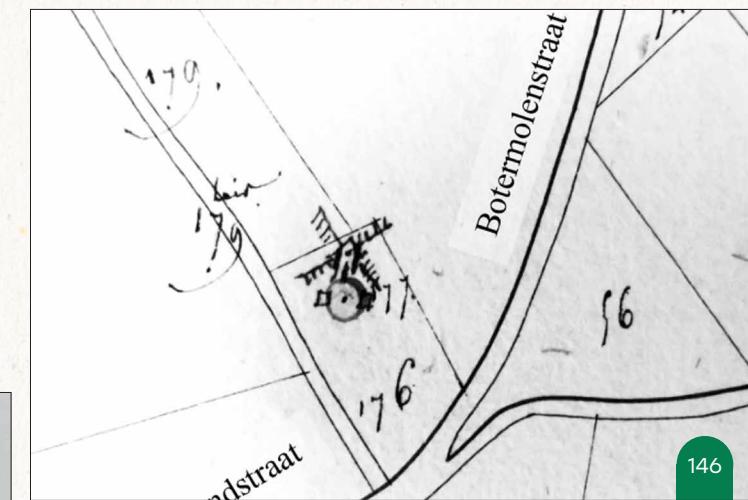
In de windmolens wordt de drijfkracht geleverd door de wind die opgevangen wordt door met zeilen bespannen wieken.

Houten molens deden vroeger heel veel werk, in onze regionen werd er graan mee gemalen. Ronde, stenen molens van het type stellingmolen kunnen fungeren als korenmolen en oliemolen.

De molen van **Eke** was een staakmolen met als functie korenwindmolen, gelegen langs de Steenweg Gent-Oudenaarde te Eke, in de bocht richting de wijk Landuit. Op de binnenkoer van het molenhof bevond zich een rosmolen, een molen aangedreven door paarden. De molen staat op de Ferrariskaart van 1771-1778. Vanaf 1842 bewoond door Joannes Baptiste De Vos. De molen wordt in 1929 ontmanteld en herbouwd in de Kapelstraat te Kruishoutem.

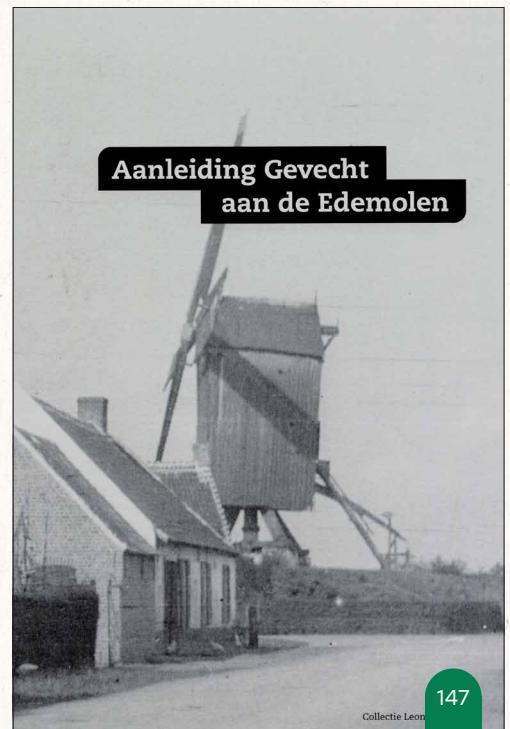

145

146

145 De Oude molen is de laatste houten molen die overbleef. De graanwindmolen werd reeds vermeld in 1465. Hij was toen eigendom van Nicolaas van der Zichele, heer van Nazareth. Hij stond langs de Kortrijkse Heirweg op de grens met Astene. Hij werd op 22 augustus 1941 vernield door een blikseminslag.

147

146 De Botermolen te Nazareth, een staakmolen met als functie korenwindmolen stond er al in 1697. Vanaf 1732 woonde hier Rogerius De Vos. De houten molen gelegen op de hoek van de Molenstraat (nieuwe Botermolenstraat) waaide om op 11 maart 1848

147 De Edemolen was een houten graanwindmolen langs de steenweg Deinze-Gavere, te Nazareth, gebouwd voor 1664 en afgebroken in 1931. Hier greep de slag aan de Edemolen plaats op 7 oktober 1914.

Stenen Molen ('t Stenen Meuleke)

De windmolens van weleer waren er niet om energie op te wekken, eerder voor het graan te malen tot bloem voor het bakken van het zo noodzakelijk brood om van te leven.

148 De Zwartegatmolen was gelegen op de Heirweg te De Pinte. Het was een stenen stellingsmolen met functie korenmolen - oliemolen met gemetselde booggalerij. Gebouwd in 1798 en bedrijfsklaar in 1801 en bewoond door de familie Van der Cruyssen. Vanaf 1866 breekt de periode van de familie De Vos aan, die 80 jaar zal duren.

149 De Stenen Molen langs de Drapstraat, hoek met de Groendreef, te Nazareth. De molen in de volksmond gekend als "Stenen Meuleken" was een stenen korenwindmolen.

150 De Stenen Molen is gebouwd in 1850 en in werking tot 1947. De overgebleven romp werd in 1978 gesloopt naar aanleiding van de verbreding van de Drapstraat.

151 De molen gelegen op de hoek van de Grote steenweg en Den Beer, vroeger Groenstraat in Zevergem was een staakmolen met als functie korenwindmolen. De molen zou al vermeld zijn in 1372. Vanaf begin 19de eeuw wordt de molen toe aan de familie De Vos. Molenaar is Petrus Franciscus De Vos, tevens burgemeester van Zevergem. In het jaar 1929 stortte de molen in.

STEENOVENS

verzameling leemkring Scheldevallei

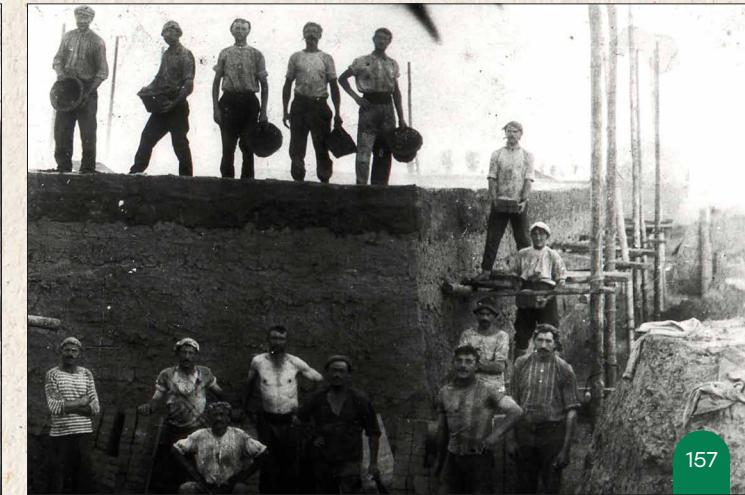
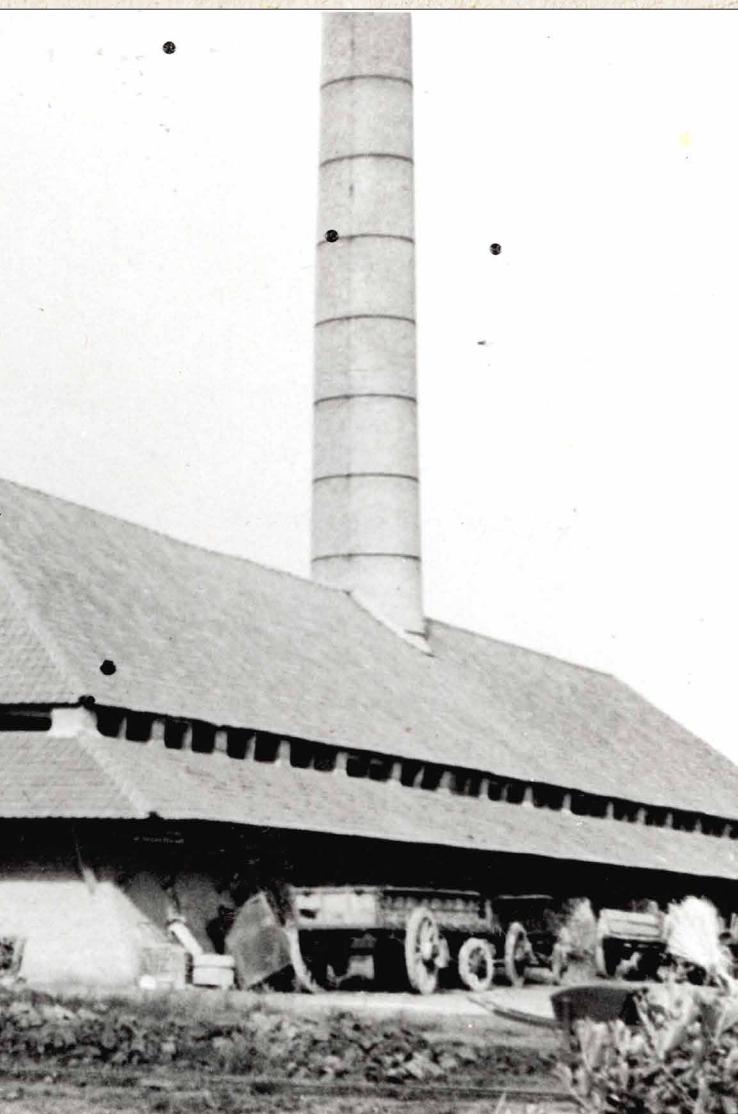
Het bakken van stenen gebeurde zowel in gesloten ovens als in open veldovens, en dit zo dicht mogelijk tegen de plaats van de nodige materialen uitgegraven werden;

In de alluviale gronden langs de Bovenschelde gebruikte men de leemachtige grond voor het bakken van stenen. Ze werd gevonden aan de oppervlakte in de nabijheid van waterlopen. Diep graven was hier dus overbodig. Eeuwen lang werd de baksteen met de hand gevormd. De open droogplaatsen en veldovens bevonden zich dan ook in de nabijheid van de plaats waar de grond werd uitgebrik. In de open veldsteenovens werd discontinu gestookt. Alle fasen van het bakken moesten achtereenvolgens plaatsvinden. Inzetten, drogen, bakken, afkoelen en uitzetten waren handelingen die na elkaar gebeurden.

Een deel van de goede uitgegraven grond moest bewaard worden. Nadien werd deze gebruikt nadat de grond "uitgebakken" was en het terrein genivelleerd. Soms was dat een "eene spaey steke en half", soms een diepte schommelend tussen 30 en 50 cm. Daarna moest de uitbater de grond met "goed graszaad" bezaaien. Altijd moest de uitbater zorgen dat de trekweg naast de Schelde zijn reglementaire breedte terugkreeg. Hiervoor moest hij de grond naast de rivier nivelleren tot een breedte van 9,74 meter. De trekweg had hier een breedte van 3,74 m. Vanaf 1914 mochten de open veldsteenovens slechts bakken van 15 augustus tot 15 december. Het stoken in de open veldsteenovens werd slechts in die periode toegestaan.

Een uitzondering echter sloeg op de open veldsteenovens met een vergunning van één jaar. In de steenbakkerijen mocht één veldoven met een productie van ten hoogste 500.000 stenen aangestoken worden tussen 15 juni en 15 augustus. Vanaf 1924 mocht gebakken worden tussen 1 mei en 31 december.

Stenen "halvenbak" waren, zoals de naam het doet vermoeden, halfgebakken stenen. Ze werden voor allerlei metselwerk gebruikt behalve voor woningen. Stallen kwamen het meest in aanmerking. De "kneuren" waren te hard gebakken stenen, naar het glazige toe. Om een maximale droging te krijgen plaatste men de stenen eerst twee dagen naast een soort afdaken, laaghuisen genaamd. Daar waar men vroeger voor deze laaghuisen rietmatten gebruikte, gebruikte men nu dakpannen van tweede keus. Daarna werden de ietwat gedroogde stenen onder deze niet afgesloten afdaken gezet, telkens met een tussenruimte; Deze handeling noemde men het "gammen". Het droogproces was één van de belangrijkste handelingen om een goede baksteen te verkrijgen. De buitenkant mocht niet te snel drogen. Want dan ontstonden er scheurtjes. De droogtijd bedroeg dan twee à drie maanden en de stenen waren dan ovenklaar.

152 In 1938 werd in Zevergem een ringoven gebouwd in schalmvorm. De constructie had een lengte van 58 meter en een breedte van 13,75 meter. De oven was ongeveer vijf meter hoog en had een pannendak. De oven hoorde toe tot de gebroeders Prudent, Oscar en Maurice Van De Steene (POM).

153 De laaghuizen in Zevergem waar de stenen gestapeld werden om te drogen, met op de achtergrond de ringoven. Aan de zijkanten hing men rietmatten ter bescherming van regen en wind.

154 Stenen worden aan- en afgevoerd. Te herkennen in het midden Georges Van De Steene uit Zevergem.

155 De stenen worden geladen om bij de klant te voeren.

156 Eventjes p(o)auzeren voor de fotograaf tijdens het werk.

157 In de open steenoven bij steenbakkerij Danneels aan het sluis in Eke.

158 Handgemaakte stenen worden in open lucht te drogen gelegd.

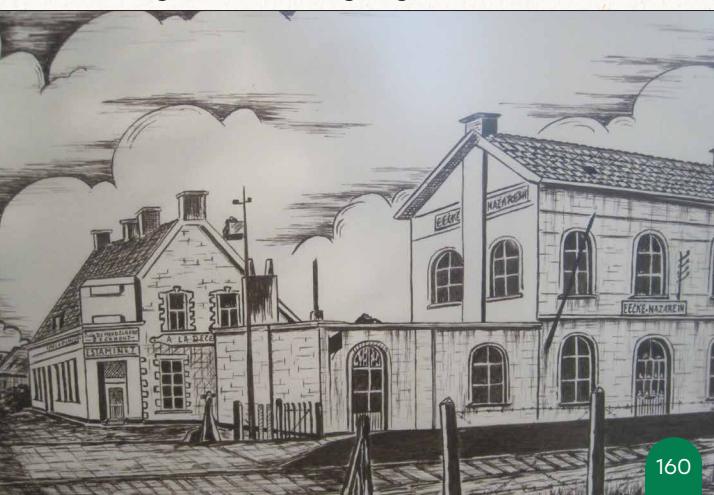
HOE ONS TE BEREIKEN

SPOORWEGEN

De spoorweg Gent-Kortrijk-Doornik-Franse grens werd op 22.9.1839 door de Staatsspoorwegen in gebruik genomen. De lijn Gent-Oudenaarde: dit traject werd genoemd Gent-St.Ghislain en was bedoeld om Henegouwen en Vlaanderen te verbinden en dan voornamelijk de industriestad Gent met St. Ghislain, het voornaamste centrum waar steenkool, kalk, enz... gewonnen werd. Het vak Oudenaarde – De Pinte (18 km) werd in gebruik genomen op 28.6.1857 en van die tijd dateert ook de oprichting van het stationsgebouw van De Pinte. Vanaf De Pinte maakte de maatschappij gebruik van de 9 km Staatsspoorwegen tot Gent.

159 Het station van De Pinte.

160 Het station van Nazareth-Eke is een spoorwegstation langs de spoorlijn 86 (De Pinte-Ronse). Er is slechts één perron aanwezig met een beschikbaarheid van 1 trein om het uur.

58

Ten zuidwesten van Gent, zeer goed uitgerust met een knooppunt van spoorwegen, dicht bij een belangrijk verkeersknooppunt E40/E17 en langs een waterweg die Nederland met Frankrijk verbind voor binnenvaart.

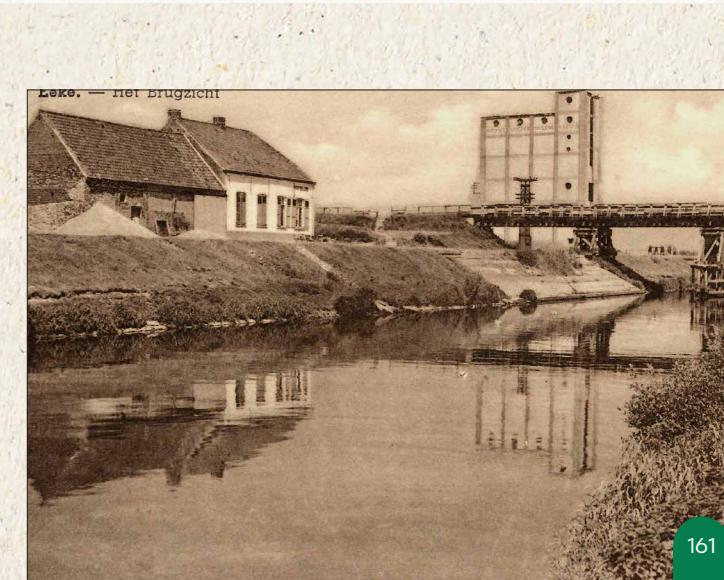
De lijn Gent-Kortrijk, met in het bijzonder het vak Gent-Deinze (16 km) was klaar op 25.8.1839. Het station van Hemelrijck werd geopend in 1868 en was gelegen op de plaats waar de huidige Oude Gentweg de Klossestraat kruist. Dit station zou verdwijnen bij de omlegging van het vak De Pinte-Gent St.-Pieters rond 1902. De openstelling van het station van De Pinte gebeurde op zondag 28.6.1857, dezelfde dag waarop de lijn Oudenaarde - De Pinte in gebruik werd genomen. De ingebruikname van de elektrische lijn Gent-Kortrijk op 1.6.1980 had voor gevolg dat het oude stationsgebouw werd afgebroken en vervangen door het huidige gebouw dat op 1.3.1980 werd in gebruik genomen. Bij deze gelegenheid werd de Gieylaan overbrugd en de afgeschafte overwegen aan het Langeveld werden vervangen door een ondergrondse doorgang.

WATERWEGEN

De Schelde bepaalt de grens van onze fusiegemeente met de gemeenten Gavere en Merelbeke-Melle. De Boven-Schelde is een belangrijke waterweg die de verbinding maakt met Gent en de Westerschelde in Terneuzen met het Seine bekken van Frankrijk, meer bepaald de regio Parijs.

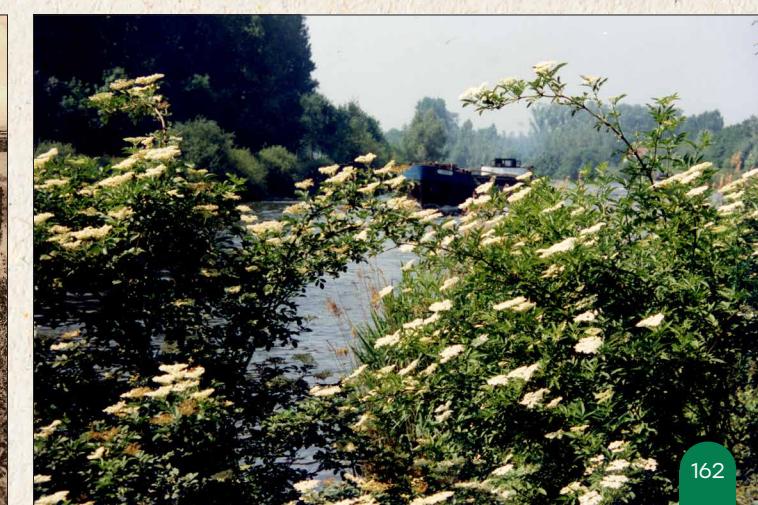
In de jaren 1966-67 kende onze gemeenten talrijke overstromingen, tot aan de dorpskernen van de gemeenten Eke en Zevergem.

161 Aan het Sluis te Eke zie je de oude brug met achteraan de nieuwe voedermolens R. De Vos rond ca. 1950.

Vanaf 1970 werden zware investeringen gedaan om de Schelde aan te passen voor schepen die tot 190m lang en 11,4 m breed zijn. Ze kunnen tot 4.500 ton goederen en drie lagen containers vervoeren. Hiervoor werd de Schelde rechtgetrokken en gekanaliseerd. De waterafvoer verbeterde, mede door de aanleg van de Ringvaart rond Gent, waardoor de afvoer van het water naar de Westerschelde, via het kanaal Gent-Terneuzen een grondige verbetering kende.

Binnen onze gemeente kon dan ook gedacht worden aan de aanleg van kleine aan- en afvoerhavens langs de Schelde. Dit herkennen we in de industriële zone aan het Sluis te Eke.

162 Scheepvaart op de Boven-Schelde in Zevergem.

De hoogconjunctuur sedert het einde van de tweede wereldoorlog bepaalt het uitzicht van West-Europa en stelt hierbij problemen, inzake het wegverkeer. Het autoverkeer neemt jaarlijks met 10% toe. In 1950 wordt door de West-Europese landen in Genève een conventie ondertekend voor de aanleg van internationale routes, genaamd E-wegen. Hiertoe hoort de E3-weg als onmisbaar voor het verwerken van een zeer drukke verkeersstroom. De nieuwe autosnelweg E3 is de verdubbeling van de rijksweg nr. 14 (Kortrijk, Gent, Antwerpen),

163 Het verkeer op de E17 in 1989 was nog niet zo druk als heden.

164 Op een luchtfoto van Nazareth zie je al heel duidelijk de streep die getrokken wordt door de E3 bovenaan de foto.

VEILIGHEID WACHT OP U

De rijkswachtbrigade De Pinte werd opgericht bij Koninklijk Besluit van 22 juli 1902, vooral op aandringen van de toenmalige burgemeester Baron Odon de Giey. Op 5 december 1904 werd de kazerne langs de spoorlijn, effectief betrokken. Het bestond uit vijf woningen welke steeds door Rijkswachters werden bewoond. Het gebouw bleef onveranderd tot 1970, datum waarop het grondig werd gemoderniseerd door de inrichting van badkamer, W.C. en centrale verwarming. Bij die gelegenheid werden ook de zware ijzeren tralies voor de vensters weggehaald. In 1984 werd er een aanvang gemaakt met een nieuwbouw. Eerst werden vier nieuwe woningen opgetrokken en in 1989 werden de werken aan het brigadegebouw zelf aangevat.

165 De Rijkswachtkazerne van De Pinte.

aan welke hij evenwijdig loopt en belangrijke Vlaamse steden verbindt. Economisch eveneens van zeer groot belang om de havens van Antwerpen en Gent met elkaar te verbinden en het Franse Noorden te bereiken.

Uit documenten kunnen we afleiden dat reeds in het jaar 1953 de eerste ideeën (voorontwerpen) naar voren gebracht werden.

De planning voorziet in 1969 een eerste realisatie rond Antwerpen met de tunnel onder de Schelde en de ringweg en verder in 1970 het gedeelte ten zuiden van Gent. Eind 1971 wordt de volledige openstelling door gans Vlaanderen voorzien.

CULTUUR

BROUWSELS OP STRAAT EKE

De vriendenkring Eke die sinds 1970 allerlei activiteiten in deze gemeente organiseerde was van oordeel dat er voor iets unieks in de streek moest gezorgd worden. Een eerste vergadering ging door in het lokaal van de muziekvereniging Sint-Cecilia op 13 november 1992.

Voor 1993 werd op de kleine kermis van 21-22-23 mei een optreden van de Cotton City Jazz Band voorgesteld. Voor de grote kermis in september opteerde ze voor een evenementenmarkt "hoe gekker hoe liever". Deze evenementenmarkt, met straatanimatie, groeide uit in 1996 tot het huidig "Brouwsels op straat". Een uniek straatkunstenfestival in Eke en dit met een mix van theater, animatie, circus. Elk jaar tijdens het 1ste weekend van september, samen met de grote kermis te Eke.

In de eerste jaren was het evenement enkel op zondag te bewonderen, waarna men vanaf 2009 op de zaterdag opnam in het programma. Om uit de onkosten te komen werd er 5 euro inkomen gevraagd. Eveneens verstoord door de Corona crisis, kon men evenwel de 28ste editie vieren in het jaar 2024.

166 Vijf woningen en een bureel werden in 1939-40 gebouwd in de 's Gravenstraat door de weduwe Schaubroeck ten behoeve van de Rijkswacht. De brigade Nazareth wordt op 12 maart 1963 opgeheven en komt samen met Deurle, Eke, Sint-Martens-Latem bij de brigade De Pinte.

BROUWSELS OP STRAAT EKE

Reeds 28 uitgaven van een internationaal gekend straattheater in Eke.

167 Affiche van 1998.

168 Affiche met activiteiten 2005.

169 Affiche met activiteiten 2009.

170 De Koninklijke Harmonie "Vrank en Vrij" luisterde het feest op voor het verbouwde gemeentehuis van Nazareth.

MUZIEK, THEATER EN TONEEL

171 Leden van het muziek van Nazareth met zittend Van De Kerckhove, Almir Latte, Julien en André Dhont en staand Louis Lievens, Robert Mahieu, Jozef Balcaen, Firmin en Gaston Dhont.

172 Uitstap van de muziekmaatschappij van Nazareth in 1924 naar Overmere-Donk.

173 Tamboer Janssens van Hippolyte Van Peene, blijspel met zang in twee bedrijven toneeluitvoering te Nazareth, onder leiding van Almir Latte en onder toezicht van Henri de Meulenaere, burgemeester. Tussen beide personen herkennen we Georges Van Huffel en de gebroeders André en Julien Dhont.

174 Het toneelstuk "De Paria" opgevoerd door de muziekmaatschappij Vrank en Vrij uit Nazareth. Moeilijk te herkennen personages door hun kostuums, snorren en baarden.

175 Het toneelgezelschap van de B.J.B.: foto genomen bij de toneelopvoering door de boerenjeugd Bond van De Pinte van het stuk "Scappin als Wonderdokter" onder regie van Maria Van der Eecken en haar echtgenoot Pol Vanneste.

ERFGOEDHUIS NAZARETH - OORLOGSMUSEUM NAZARETH - MUSEUM SCHELDEVeld

Het erfgoedhuis Nazareth is gevestigd in de gebouwen van Wielkine, Drapstraat, 16. Na de opening van de nieuwbouw rusthuis Wielkine in de Stropstraat in 1998, kreeg dit gebouw een multifunctionele bestemming met vooral een erfgoedopdracht.

Het oorlogsmuseum, met aandacht voor de wereldoorlogen I en II in Nazareth, was er gevestigd. De thema-expo van "Vrouwen in het Verzet" trekt momenteel de aandacht.

Ook het museum "Scheldeveld" was hier ondergebracht met voorwerpen uit het landbouwleven. Deze functies gingen over naar de gemeente Nazareth en deze brachten er een volwaardig erfgoedhuis binnen.

Het museum is open op de eerste en de derde zaterdag van de maand, telkens van 14u tot 17u.

HEEMKRING SCHELDEVeld

Reeds 55 jaar bestudeert de Heemkring Scheldeveld de lokale geschiedenis in de streek gelegen tussen Leie en Schelde, meer bepaald de vroegere gemeenten Afsnee, De Pinte, Deurle, Eke, Nazareth, Sint-Denijs-Westrem, Sint-Martens-Latem, Zevergem en Zwijnaarde.

Dit verhaalt zich in een jaarboek voor alle leden. De voorstelling van het jaarboek heeft telkens plaats in één van de hierboven genoemde dorpen, waarbij één onderwerp uit het boek op deskundige wijze nader toegelicht wordt. Daarnaast hebben de leden de mogelijkheid om deel te nemen aan geleide uitstappen naar onbekende of anders niet toegankelijke plaatsen en landschappen in de streek. In het Documentatiecentrum, Dorp 24 te Sint-Martens-Latem, worden documenten verzameld die verband houden met de geschiedenis van het werkgebied en herbergt heel wat heemkundige publicaties die ter beschikking staan van de onderzoeker.

Het DAC is open elke dinsdagnamiddag tussen 14u. en 16.30u, behalve tijdens de schoolvakanties. We richten per jaar een aantal geleide bezoeken in met aandacht voor de geschiedenis van de streek.

Zó werd er in 2024 een bezoek gebracht aan het Campo Santo in St.Amandsberg en een rondleiding in de wijk Bachtenberge met bezoek aan het museum Gust De Smet te Deurle.

Je kan lid worden van de heemkring door storting van 15,00 euro op rekening BE13 4474 6067 4139 – BIC: KREDBEBB van Heemkring Scheldeveld, waardoor je het jaarboek toegestuurd krijgt en op de hoogte gehouden wordt van alle activiteiten die door de heemkring georganiseerd worden.

U kan ons terugvinden op www.heemkringscheldeveld.be met contact info@heemkringscheldeveld.be. Hier kan je alle artikelen gepubliceerd in onze 53 jaarboeken terugvinden per gemeente.

COLOFON

Carlos Vermeiren, voorzitter en Johan Van Twembeke, ere-voorzitter van de heemkring Scheldeveld stonden in voor de coördinatie en redactie, in samenwerking met Chris Meerschaut, Eric De Vos en Rudy Pieters, bestuursleden van heemkring Scheldeveld.

FOTOVERANTWOORDING

Vaste foto's

- Collectie Carlos Vermeiren: omslag, blz.11, blz.14, blz.16-17, blz.29-30, blz.65, blz.66.
- Collectie Lucien Kint: blz.6, blz.20, blz.22-23, blz.24, blz.28, blz.53, omslag.
- Collectie Johan Van Twembeke: omslag, blz.19, blz.44-46, blz. 58-59, blz.65. Gemeente De Pinte: blz.13
- Collectie Christian Vlerick: blz.26. Paardenkoerscomitee De Pinte: blz.32. Verzameling Heemkring Scheldeveld: blz.40, blz.56. Vriendenkring Eke: blz.61. Andre Vanderbeken: blz.50 André Masure: omslag.

Stickers

- Collectie Carlos Vermeiren: nrs.4, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 37, 38, 39, 40, 59, 60, 61, 67, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 81, 86, 87, 93, 94, 95, 97, 98, 101, 102, 103, 104, 107, 108, 109, 110, 112, 126, 129, 131, 133, 134, 140, 141, 143, 144, 163, 166, 170, 171, 172, 173, 174.
- Collectie Johan Van Twembeke: nrs.2, 3, 15, 16, 20, 33, 41, 45, 55, 56, 62, 77, 80, 82, 83, 90, 91, 100, 105, 106, 111, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 127, 128, 130, 135, 137, 138, 139, 142, 145, 146, 148, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 159, 161, 175. Annie Haegeman: nr.29. Andrea Leys: nr. 76. André Masure: nr. 162. Martine Van Poucke: nr. 113.
- Collectie Lucien Kint: nrs.1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 19, 30, 34, 35, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 48, 64, 66, 68, 70, 124, 125, 149, 150, 160, 164, 167. Roger D'Hossche: nr. 14. Eric De Vos: nrs. 17, 63, 84, 85, 99, 114, 115. Collectie Christian Vlerick: nr. 157. Vriendenkring Eke: nrs. 167, 168, 169. Feestcomitee Eke: nr.92. Paardenkoerscomitee De Pinte: nr. 96. Vlaamse Gemeenschap: nr. 132. Ommegangscomitee Nazareth: nrs. 32, 36. Erfgoedmuseum Nazareth: nr. 65. Zevergem Sportief: nrs. 88, 89. Gemeente Nazareth : nrs. 136, 147.

Phot. H. Bertels, rue de Laeken, 80, Brux.

Uitg. de kinderen De Blauwer, De Pinte.

Drukk. V. Gernaye

SPAR COLRUYT GROUP
Eke

VÊRS